

Rječnik mladih

Mirošničenko, Ivana

Master's thesis / Diplomski rad

2014

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:142:118466>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-04**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet

Diplomski studij Hrvatski jezik i književnost, nastavnički smjer

Ivana Mirošničenko

Rječnik mladih

Diplomski rad

Mentor: prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić

Osijek, 2014. godine

Sadržaj

Teorijska podloga teme <i>Rječnik mladih</i>	
1. Uvod	1
2. Žargon u hrvatskoj lingvistici.....	2
2.1. Nazivlje i definicija.....	2
2.2. Etimologija i podrijetlo	4
2.3. Hrvatski rječnici žargona.....	5
3. Obilježje žargona.....	7
3.1. Uloge i funkcije slenga.....	10
3.2. Sleng kao govorni/ pisani jezik	11
3.3. Sleng u različitim vrstama diskursa	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
4. Stavovi prema slengu	14
5. Žargon mladih	15
6. Strane riječi u žargonu mladih	18
7. „Preživljavanje“ riječi iz žargona.....	19
8. Tvorba žargonizama	20
9. O prikuljenim riječima	22
Popis riječi iz žargona mladih	23
A.....	25
B	25
C	28
Č	29
Ć	29
D.....	29
DŽ.....	31
Đ	31
E	32

F.....	32
G.....	34
H.....	35
I.....	36
J.....	37
K.....	37
L.....	39
LJ.....	40
M.....	40
N.....	42
Nj.....	43
O.....	43
P.....	44
R.....	46
S.....	47
Š.....	49
T.....	50
U.....	51
V.....	52
Z.....	52
Ž.....	53
10. Zaključak.....	55
11. Literatura.....	56

Sažetak

U ovom diplomskom radu pod nazivom *Rječnik mladih* govori se o problematici žargona. Naglasak se stavlja na žargon mladih. Rad se sastoji od dvije velike cjeline. U prvom dijelu rada iznosi se teorijski dio. Na početku se upoznaje s pojmom žargon, njegovim nazivljem, podrijetlom, etimologijom koja je razna: engleska, francuska, njemačka... Budući da se radi o žargonu u hrvatskoj lingvistici, iznose se podaci o dvama najvažnijim rječnicima žargona autora Tomislava Sabljaka. Zatim se prelazi na obilježja žargona, njegove funkcije i uloge kako bi se uopće mogao razumjeti i shvatiti pojam žargon kao, npr. uspostavljanje grupnog identiteta, kao jedna od najvažnijih činjenica, cinizam, ironija, urbanost... Također, iznosi se razlika žargona kao govornog i kao pisanog jezika, te njegovo mjesto u različitim diskursima. Kroz povijest su se mijenjali stavovi o žargonu, je li pozitivan ili negativan, što je zanimljivo s obzirom na njegov opstanak i širenje. Zatim se prelazi konkretno na žargon mladih što i je glavna tema ovog rada te utjecaj stranih riječi i „preživljavanje“ riječi što je sve teže zahvaljujući prodoru tehnologije i medija koji olakšavaju širenje novih riječi. Na kraju prve cjeline donosi se i tvorba žargonizama. Druga cjelina je rječnik mladih. Sastoji se od 692 žargonizma prikupljenih s društvenih mreža, iz razgovora, osobnog korištenja kako s osječkog područja tako i pretežito s područja Dalmacije i Zagreba.

Ključne riječi: žargon, sleng, žargon mladih, šatrovački

I. DIO

TEORIJSKA PODLOGA TEME

RJEČNIK MLADIH

1. Uvod

Tema je ovog diplomskog rada *Rječnik mladih*. U prvom dijelu rada obuhvaćen je teorijski dio koji se najprije općenito dotiče teme žargona u hrvatskoj lingvistici baveći se problematikom nazivlja, definiranjem pojma „žargon“, etimologijom i podrijetlom i objašnjavanjem mjesta žargona mladih unutar žargona u općem smislu te kratkim upoznavanjem s hrvatskim rječnicima žargona. U sljedećem poglavlju opisuju se obilježja žargona, uloge i funkcije slenga, opisuje se sleng kao govorni i kao pisani jezik te mjesto slenga u različitim vrstama diskursa. Zatim slijedi poglavlje u kojim se iznose različiti stavovi prema slengu, a nakon toga detaljnije se govori o žargonu mladih, odnosno nekim njegovim značajkama koje ga razlikuju od drugih žargona. Slijedi poglavlje koje se dotiče teme stranih riječi u žargonu mladih, a nakon njega poglavlje u kojemu se naglašava nestalnost žargona te se govori o preživljavanju riječi iz žargona, odnosno o njihovoj sudbini nakon određenog vremena. Predzadnje poglavlje, oslanjajući se na predgovor Tomislava Sabljaka u *Rječniku hrvatskoga žargona*, ukratko opisuje načine tvorbe žargonizama. Zadnje poglavlje teorijskog dijela rada ujedno je svojevrsan uvod u drugi dio rada jer se osvrće na žargonizme koji su prikupljeni prilikom obrade ove teme. Drugi dio rada donosi popis žargonizama mladih koji se danas aktivno koriste. Popis je sastavljen od 692 žargonizma s područja Osijeka, Dalmacije i Zagreba s tim da nije isključeno da se neki od žargonizama koriste i u drugim dijelovima Hrvatske.. Uz svaki žargonizam navedeno je objašnjenje koje je ujedno i oprimjereno u rečenici.

2. Žargon u hrvatskoj lingvistici

2.1. Nazivlje i definicija

Za govor određenih grupa koji svojom strukturom i namjenom izlazi iz okvira standardnoga jezika, kao i iz okvira dijalekata, naša znanost o jeziku nije posve suglasna. Tomislav Sabljak u svom *Rječniku hrvatskog žargona* navodi kako je govor neke grupe puno slobodniji i agresivniji od bilo kojeg poznatog tipa jezika i govora. Neki ga poistovjećuju sa *žargonom*. Govor neke grupe tako se odvaja od književnog, ali i neknjiževnog jezičnog sastava. Taj govor najčešće se prema engleskom jeziku naziva *slang* kao i prema francuskom *argot*. Međutim, u našoj lingvistici pojavljuje se i *šatrovački*. Zanimljivo je da je govor neke skupine najprije nastao pod šatorima, a stvarali su ga Romi koji su htjeli uspostaviti određeni tip govora koji će biti različit od svih poznatih i rasprostranjenih tipova govora. To je trebao biti tajni tip govora pun šifri te nedokučiv ostalim grupama. Kasnije se pojavio pojam *šatrovački*. Označavao je govor neke skupine, staleža, klase koji se načinom sporazumijevanja nastojao odvojiti i od standardnog govora, ali i od nekih stranih, neprihvatljivih grupa ljudi.

U hrvatskom se jeziku uz naziv žargon koriste i nazivi sleng, šatrovački govor, šatra i argo. Anita Skelin u svojoj doktorskoj disertaciji *Hrvatski sleng kao odraz identiteta mladih* navodi da su nazivi sleng, žargon i argo posuđenice iz engleskoga i francuskoga dok su nazivi šatra i šatrovački govor karakteristični za područje Hrvatske i Srbije te ističe njihovu etimološku povezanost s riječju „šator“ jer se šatrovački u početku odnosio na jezik Roma, tj. jezik ljudi koji su živjeli u šatorima, što je već navedeno. Danas je šatrovački zamijenjen nazivom žargon što je očiti trend u hrvatskoj lingvistici. Stariji naziv zamijenjen je onim koji je danas prihvatljiviji. Nazivi i *argo* i *sleng* u današnje vrijeme se rjeđe koriste. *Argo* u starijim rječnicima i rječnicima lingvističkih pojmova kao i naziv *sleng* u hrvatskoj lingvistici.

Mišljenja lingvisti o ovom nazivlju se razlikuju. Jedni poistovjećuju pojmove sleng i žargon te smatraju da je šatrovački samo jedan dio slenga, odnosno žargona, drugi smatraju da žargon obuhvaća široki raspon društvenih narječja, od slenga preko niza strukovnih žargona do općeg omladinskog žargona, a treći izjednačuju pojmove šatra, argo, žargon i slang, smatraju ih sinonimima, ali jedan ili drugi naziv smatraju prikladnijim iznoseći svoje argumente koji su uglavnom vezani uz etimologiju ili opću proširenost naziva. Ipak, u hrvatskoj lingvistici sleng se najčešće smješta unutar žargona, smatra se užim od njega, te se najčešće ograničava time što se označava kao jezik mladih. I kod Tomislava Sabljaka očita su, tzv. lutanja između nazivlja, npr.

rječnik je nazvan rječnik žargona, a na dnu naslovnice piše šatrovački (slang, argo). Barbara Kovačević u svojoj raspravi *Hrvatski žargon ili hrvatski žargoni* navodi da granice između žargona, šatrovačkog govora i kolokvijalnog nisu uvijek jasno određene jer postoje brojna preklapanja. Kroatistička literatura nema razrađene kriterije za određivanje granica među njima.

Mladen Kuzmanović i Josip Hamm u svojim radovima uočili su neke probleme ponajprije u distinkciji između *žargona* i *šatrovačkog govora*. Budući da se engleski naziv *slang* jako raširio u jeziku, *šatrovački* se *govor* grupirao u posebne podgrupe, pa se spominje govor srednjoškolaca, delikvenata, narkomana, studenata, kriminalaca, džepokradica, uličarki, vojnika, glazbenika, ali i govor unutar određene obitelji. *Šatrovački* se ponajprije ustalio među đačkom omladinom pa ga Hamm naziva govorom *zagrebačkih srednjoškolaca*. Međutim, *šatrovački govor* nije služio samo da se pojedinac ili grupa udalji od drugih već i da se obogati standardni jezik. Međutim, kako navodi Barbara Kovačević, šatrovački se nalazi na stepenici niže od žargona budući da se on odnosi uglavnom na govor ulice, tj. govori deklasiranih društvenih skupina iz čega i proizlazi određena hijerarhija.

Lingvisti donose cijeli niz različitih definicija pojma „žargon“, ali općenito se sve definicije mogu svesti na jednostavnu definiciju Antice Antoš koja žargone određuje kao govore pojedinih društvenih grupa. (Antoš, 1974: 19) Mišljenja lingvista razilaze se i po pitanju vrsta žargona. Ipak, općenito se može osloniti na podjelu A. Antoš koja razlikuje profesionalni žargon, žargone posebnih sredina (uličara, kriminalaca itd.) i žargon mladih. Iz navedene podjele, a oslanjajući se na teze koje Barbara Kovačević iznosi u svojoj raspravi, može se zaključiti da svaka sredina i skupina ima svoj žargon pa se ne može ni govoriti o jednom hrvatskom žargonu, nego samo o mnogo pojedinih žargona.

Ovaj rad se oslanja na definiciju i podjelu A. Antoš, te se bavi žargonom mladih, koristeći upravo taj naziv iz čega proizlazi da se žargon mladih smatra tek dijelom žargona, a ne izjednačava ga sa slengom ili pojmom žargona uopće.

2.2. Etimologija i podrijetlo

Etimologija riječi sleng i argo nejasna je kako navodi Anita Skelin u svojoj doktorskoj disertaciji. Riječ sleng pokušala se povezati s norveškim oblicima na –sleng kao npr. *slenja-ord* u značenju „nova riječ u slengu“ ili s engleskim *sling* u značenju „visjeti, njihati“ zbog izraza *sling the language* ili *sling the bat* u značenju „govoriti, govoriti vernakularno“. Upravo zbog toga pretpostavlja se da je sleng nastao iz germanskog korijena iz kojeg je nastao engleski *sling*. Definicije žargona kao nerazumljivog govora ili govora stranaca proizlaze iz toga da je žargon u početku značio glasanje ptica. U francuskoj *Encyclopédie* zabilježena je prva definicija žargona: „iskvaren jezik, vrsta govorena u provincijama.“ (Skelin, 2009: 28)

Sleng se kao pojava javlja u Engleskoj već u 13. stoljeću kada je već postojao njemački naziv *Rotwalsh* promijenjen u *Rotwelsch*. Prvi podaci za sleng vezani su za jezik lopova što se kasnije proširilo te počelo obuhvaćati sve različitiije jezične pojave.

U srednjem vijeku u francuskom i provansalskom jeziku širila se riječ žargon koja je kasnije preuzeta i u engleskom jeziku. Riječ se u 16. stoljeću proširila na portugalski, španjolski i talijanski jezik. Posljedica širenja riječi žargon u druge jezike je ta da se riječ odnosila na jezik polusvijeta, tj. vrstu slenga ili marginalni jezik.

Sredinom 18. stoljeća počela se koristiti riječi sleng, a 1828. god. uvrštena je u *American Dictionary*, rječnik standardnog engleskog jezika te je sleng definiran kao: „low, vulgar unmeaning language.“ (2009: 29) Iste godine riječ sleng pojavljuje se u djelu Edwarda Bulwer-Lyttona *Pelham* u značenju „govoriti u slengu.“ Tek u ranom 19. stoljeću ta riječ pojavljuje se u specifičnom značenju *profesionalnih žargona*. Otada je sleng prihvaćen kao naziv za kolokvijalni, dijelom i nelegalan govor niže društvene klase. Kasnije se naziv proširio za različite oblike govora, kao npr. vulgarni jezik. Odnosio se i na verbalnu zloupotrebu jezika, te na profesionalne govore.

Rječnik slenga neprestano se mijenja, živ je. Stalno se obogaćuje novim riječima ili neke riječi nestaju iz upotrebe. Većina novih riječi nastaje spontano. Nove generacije imaju potrebu na nov način opisivati i prikazivati stare stvari, ali i nove. Svaki novi predmet, pojava ili pojam treba novi naziv za imenovanje. Sleng nastaje u samom procesu govorenja, na licu mjesta te je zbog razumijevanja tih riječi nužan kontekst, znati tko i što je netko rekao. Do promjena će uvijek dolaziti, do novih riječi i novih značenja starih riječi. Mijenjat će se i gramatička obilježja.

2.3. Hrvatski rječnici žargona

Hrvatska se lingvistika nije mnogo bavila žargonom, ali ipak postoji nekoliko značajnih radova. Na tom polju osobito se istaknuo književnik Tomislav Sabljak koji je napisao dva hrvatska rječnika na tu temu. Prvi je izdan 1981. god. i naziva se *Rječnik šatrovačkog govora*, dok je drugi objavljen 2001. god. i zove se *Rječnik hrvatskoga žargona*.

Sabljakov rječnik iz 2001. godine plod je njegova dugogodišnjeg interesa za nestandardne jezične izraze. U rječniku je terenskim radom i izborom literature prikupljeno više od 26 000 natuknica (uključujući i frazeme) koje većinom ne pripadaju standardnom jeziku. Sabljakovu fascinaciju postojanjem jezika nesputana eksplicitnom normom možemo kontinuirano pratiti od 60-ih godina kada je počeo prikupljati supstandardni leksik, a rezultat toga bio je *Rječnik šatrovačkog izraza* (1981.) u kojem je zabilježeno oko 5000 leksičkih jedinica zagrebačkog područja.

Rječnik iz 2001. god. veći je od onog iz 1981. god. i sadrži dva predgovora od kojih je prvi prepisan iz starijeg rječnika, a drugi predgovor je napisan posebno za *Rječnik hrvatskog žargona*. Oba predgovora daju teorijsku podlogu izradi rječnika. Razlika u predgovorima je ta što se T. Sabljak u prvom predgovoru bavi isključivo šatrovačkim govorom Zagreba, a u drugom i govorom drugih urbanih skupina.

Promjene u žargonskom leksiku odvijaju se brže nego u bilo kojem drugom jezičnom segmentu. Svaka nova socijalna i dobna društvena skupina teži, ali i zahtijeva stvaranje novog žargonskog izraza. Upravo zbog toga što leksički fond zastarijeva i izmjenjuje se, podatci o vremenu bilježenja te podatci o podrijetlu bili bi dragocjeni u ovom rječniku jer bi nam tada mogao pružiti bolji uvid u povijesni razvoj žargonskog leksika.

Različitost u nazivlju može zbuniti, a Anita Skelin u svojoj disertaciji tumači to određenim trendom u hrvatskoj lingvistici, tj. navodi da se naziv koji je bio prihvatljiviji u ranijem razdoblju zamijenio nazivom koji je danas učestaliji, tj. da je naziv „šatrovački“ zamijenjen „žargonom“

3. Obilježja žargona

Žargon nastaje spontano, iz ljudske potrebe za korištenjem nekonvencionalnih elemenata u jeziku. Prisutan je u svakom ljudskom jeziku i svakom vremenu. Ivana Pepić u svom članku *Na rubu jezika – žargon* ističe da žargon predstavlja svojevrstan bunt, otpor, kako prema jezičnom standardu, tako i prema izvanjezičnoj stvarnosti.

Kao osnovna njegova obilježja Anita Skelin ističe urbanost, specifičan odnos prema drugim slojevima jezika i pojavama, zatim kreativnost, kolokvijalnost, efemernost (kratkotrajnost, nepostojanost, prolaznost) i neformalnost uporabe (2009: 45).

Riječi u slengu uglavnom su surove, okrutne, grube i pogrdne što dovodi do toga da sleng ne vodi računa o gramatičnosti i sintaktičnoj strukturi, ali nije gramatički neispravan u potpunosti. Primjer grubih, pogrđnih riječi u kasnijem rječniku je npr. *bulja* za stražnjicu ili *kmica* za crnca.

Sleng često neutralne riječi u govori zamjenjuje jačima, oštrijima, uvredljivijima što se u engleskoj lingvistici naziva *dysphemfism*, odnosno disfemizam. Disfemizam se povezuje s pejorizacijom, tj. upotrebom riječi koje su stilski obilježene u negativnom smislu umjesto uobičajenih i neutralnih. Međutim, nije uvijek namjera da se uvrijedi već se te riječi koriste kako bi se postigla živost, afektivnost i humorističnost te prijateljski odnos. O pejorativnim izrazima bit će riječ i u daljnjem tekstu.

Često se upotrebljava i ironija u slengu te humor. Uz ironiju često je prisutan i cinizam što je razlog što se sleng promatra kao nepristojan i ne uvijek prihvatljiv način komunikacije, iako ironija nije uvijek pejorativna.

Često obilježje žargona je i njegova slikovitost te gruba i vulgarna ekspresivnost. Upravo iz toga razloga česti su metaforični izrazi, ali i metonimijski kao i sinegdoha. U rječniku je naveden popriličan broj metaforičkih žargona, npr. *banka* – godine, *biser* – glupost ili *balkoni* – velike, ženske grudi.

Posebnost slenga je i njegova sinonimičnost, tj. upotreba različitih naziva za isti pojam. Također, sleng je i semantički polivalentan, tj. jedan izraz može imati više značenja. Sinonimi se uglavnom vežu uz pijanstvo, alkoholna pića, novac, spolne organe i spolni čin. U rječniku koji je

na kraju radu česti su sinonimi, kao npr. *cugati* ili *lokati* u značenju piti alkohol, kao i žargona koji su semantički polivalentni, kao npr. *maznuti* u značenju ukrasti, pojesti ili udariti.

U svojoj disertaciji A. Skelin ističe vezanost žargona uz urbani život te pojašnjava da urbane zajednice, za razliku od ruralnih, imaju mnoštvo različitih pravila i normi ponašanja, a urbanu sredinu karakterizira prisutnost skeptičnih stavova prema tradiciji i normama te potreba za razbijanjem uvriježenih obrazaca, što se na svojevrsan način može postići upravo žargonom (2009: 46).

Žargonom se njegovi govornici koriste za komunikaciju unutar grupe, dok se s onima koji ne pripadaju grupi biraju formalniji načini komuniciranja. Njime se pokazuje da govornik i sugovornik imaju prijateljski odnos te se postiže brz i osoban način komuniciranja. Na taj se način iskazuje i identitet govornika, tj. njegova pripadnost određenoj grupi. Također, mogao bi biti promatran i kao urbanolekt iako je zapravo urbanolekt gradski govor ili govor grada. Međutim, budući da žargon ima, kao jezična varijanta, društvene karakteristike te se ističe njegova urbanost, može biti promatran kao urbanolekt. Osim toga, posebnost svog rječnika u kojemu se, među ostalima, zrcale grubost, ciničnost te pogrdnost žargona omogućuje iskazivanje različitih emocionalnih stanja, određenog stava, vrjednovanje ili pak razbijanje nekih društvenih normi ili tabua (npr. upotrebljavajući riječi iz žargona mnogima je lakše govoriti o seksualnosti ili određenim dijelovima tijela i sl.). Među mladima je to osobito izraženo, a primjeri za to u mom rječniku žargona su, npr. *menga* – menstruacija ili lezba – ženska homoseksualna osoba. T. Sabljak navodi da su mlađe generacije najkreativniji dio tvoraca šatrovačkog, posebno učenici i studenti, jer najotvorenije prihvaćaju „dominirajuću kulturu“. S druge strane, delikventi i skitnice, iako su kreativni, hendikepirani su zatvorenost svoga svijeta, te im je doprinos manji. Riječi *šatrovačkog govora* iz jedne sredine sele u drugu putem sredstava masovne komunikacije, a u novije vrijeme i književna djela, film, televizija rock i pop glazba, razni oblici estrade utječu na to. Jedan od bitnih faktora su i zajednička mjesta okupljanja.

Ipak, riječi iz žargona najčešće se koriste jer su raširene, tj. popularne, a takav način izražavanja omogućuje izbjegavanje rutine i svojevrsno osvježenje svakodnevnog načina komuniciranja.

Za sleng se uglavnom ističe to njegovo grupno ili društveno obilježje, međutim, slengom se često izriču osobne i intimne teme što dokazuje da je on i intiman i individualan. Sleng stvara sliku o određenoj osobi, o njegovom osobnom rječniku riječi koje se namjerno upotrebljavaju. U

sleng pojedinac unosi svoje navike, stavove, osobine...U rječniku imamo primjere kao, npr. *ljakse* – pogrdno za seljak ili *bed* kojima se prikazuje što netko misli o nekom ili kako se osjeća što stvara sliku o toj osobi. Što, također, pokazuje pojavu slenga kao urbanolekta.

Anita Skelin u svojoj doktorskoj disertaciji, pozivajući se na američke lingviste, a o čemu je i Tomislav Sabljak u predgovorima svojih rječnika pisao, kao jedno obilježje žargona iznosi zanimljivu tezu da je sleng/žargon domena muškaraca, tj. da oni prednjače u upotrebi slenga. Ta teza potkrijepljena je činjenicom da u slengu prednjače pejorativni izrazi vezani uz žene, alkohol, sport, posao, politiku i sl. Puno je takvih primjera u rječniku, osobito vezanih za žene, kao npr. *mačka*, *bomba*, *avion*, za sport npr. *klada* – kladionica, *tekma* – utakmica ili *nogoš* – nogomet ili alkohol npr. *alkos*, *kroner*– alkoholičar ili *betonirati se* – pretjerati s alkoholom. Također, A. Skelin navodi da je razlog tomu i to što muškarci čine zatvorenije grupe, izbjegavaju riječi koje zvuče „ženski“ ili „slabo“ te slengom žele šokirati. Što se pejorativnih naziva tiče, češće se upotrebljavaju upravo iz razloga što se slengom radije izražava negativno nego pozitivno vrednovanje ljudi, ideja, predmeta, pojava.

Posebnu skupinu *šatrovačkog govora* čine riječi iz sfere seksualnog i erotskog. Te riječi nemaju emocionalnog naboja već samo izražavaju seksualnu želju, čin i fizičke činjenice, npr. *primamljiva djevojka* – *otekla*, *brak* – *okovi*, *udana žena* – *zalotana*. (Sabljak, 2001: 14) Primjeri za to u rječniku su uglavnom vezani uz nazive za žene koji su već navedeni kao i za muškarce, npr. *frajer* – privlačan muškarac ili, također, npr. *bariti*, *brijati* – biti s nekim, zavoditi.

Upotreba *šatrovačkog* povezana je s njegovim jednosložnim efektnim riječima. Karakteristične su kratke riječi s eksplozivnim naglaskom. Često se upotrebljava jer je ta riječ trenutno u modi, kao npr. *faks*, *fol*, *štos*. Neke od tih riječi nalaze se i u rječniku, ali i npr. *bed*, *ful*. Te riječi nam omogućavaju i precizno izražavanje upravo zbog višeznačnog značenja. Naposljetku, *šatrovačkim govorom* mi iskazujemo svoje porijeklo, status i pripadnost, kao i simpatije i antipatije. Mnoge *šatrovačke* riječi govore o raznoj netrpeljivosti, kao što su religiozna, staleška, rasna...npr. *kmica* – crnac, *feget* – homoseksualac ili *Janez* – Slovenac. Nastoji se izbjeći uniformiranost i jezična rutina standardnog jezika.

Također, T. Sabljak u predgovoru navodi da se kod *šatrovačkog* ponajprije ističe njegovo brzo nastajanje, bujanje, ali i još brže propadanje. *Šatrovački* je oduvijek težio brzom, lakom, osobnom i privatnom načinu govora. Čim se *šatrovački* neke skupine previše približi standardnom jeziku, odmah ga se nastoji udaljiti od standarda osmišljavanjem novog rječničkog

sastava. Rasprostranjenosti *šatrovačkog govora* pogoduje i činjenica da *šatrovačka* riječ komunicira izravnije i brže od standardne riječi.

Vidljive su dvije zanimljivosti u nastanku i prestanku upotrebe pojedinih *šatrovačkih* izraza. Zadržavaju se samo oni izrazi koje prihvate različite grupe, a nestaju riječi koji su tajni šifrirani govor određene grupe.

Iako svaka skupina daje neke svoje znakove i kodove, kod nas *šatrovački* ima jedan svoj karakterističan način izražavanja, pa ako se koja od tih osobitosti udomi, ostaje kao trajna svojina šireg područja *šatrovačkog govora*. S vremenom su granice koje je pokušao nametnuti *šatrovački govor* počele popuštati te su se govori različitih skupina isprepletali. Bilo je teško naknadno rekonstruirati početni zamak govora neke određene grupe. Sve ono što je bilo zabranjeno drugima, tj. jedinstveno jednoj određenoj grupi postalo je s godinama dijelom matice sredine koja prihvaća ili odbacuje pojedine riječi, stvarajući zaseban tip *šatrovačkog govora*.

Šatrovački se može smatrati katalizatorom jezika jer mijenja i ubrzava procese u samom jeziku, ali se i mijenja čak i brže od samog standardnog jezika.

3.1. Uloge i funkcije slenga

Najvažnija uloga koju ima sleng je uspostavljanje grupnog identiteta i označavanje granica neke grupe. Slengom se unutar grupe razvija posebna povezanost, a ta grupa mora biti vrlo velika, u stalnom dodiru s dominantnom kulturom ili vrlo mala s izrazito povezanim članovima koji su odvojeni od te dominantne kulture.

Anita Skelin navodi čak petnaest funkcija slenga, npr. zabava i igra, humor, izbjegavanje klišea, obogaćivanje jezika, pokazivanje (ne)pripadnosti nekog grupi, tajnovitost... Bez obzira na veličinu, grupa stvara sleng kako bi „sakrila svoje misli: i što je veća potreba za tajnovitošću, to je sleng sveobuhvatniji i kompletniji.“ (2009: 48)

Pojedinci upotrebljavaju sleng kako bi bilo privlačni i slični određenoj grupi. Također, jedna od funkcija slenga je i suprotstavljanje uspostavljenome autoritetu, a ta funkcija odnosi se na grupe koje nemaju ni autoritet ni političku moć, npr. adolescenti, studenti, vojnici.

Također, slengom se želi pobjeći od rutine, ustaljenosti, od staroga i prihvaćenoga načina govorenja. Želi se postići da „život izgleda svježiji i malo osobniji.“ (2009: 49)

3.2. Sleng kao govorni/ pisani jezik

A. Skelin u svojoj doktorskoj disertaciji navodi i kako se o slengu češće govori kao o govornom nego kao o pisanom jeziku. Kada se govori o slengu kao govornom jeziku, tada se to odnosi na jezik kojim se govornici služe u komunikaciji, tj. razgovorni jezik.

Upotreba žargonizama, odnosno riječi i izraza koji su karakteristični za svakodnevni govor i govor pojedinih grupa, leksičko je obilježje razgovornog stila. Međutim, žargonizmi se mogu pronaći i u književno-umjetničkom stilu. Također, njihova upotreba, takoreći, dopuštena je i u publicističkim tekstovima, kao i riječi iz šatrovačkog. Sve to ovisi o temi o kojoj se govori ili piše. Budući da se žargon može definirati kao govor i jezik bilo koje definirane grupe, žargoni se mogu pronaći i u ostalim stilovima. Svaki od tzv. pripadnika određenom stilu koristi riječi i izraze karakteristične samo za taj krug ljudi, tu profesiju. Također, A. Skelin navodi da žargoni upravo zbog svojih karakteristika nisu dio općeg jezika, tj. nisu dio standardnog jezika jer su jezik pojedine grupe. Stoga, ako se govori o žargonu ostvarenom bilo u govoru ili u pismu, govori se o nestandardnom jeziku.

Iako se o slengu više govori kao o govornom nego kao o pisanom jeziku, ne može ga se ograničiti samo na razgovorni funkcionalni stil. Možda bi mogao biti dio ili poddio razgovornog jezičnog stila, ali tada bi se isključile one situacije kada je sleng dio pisanog jezika, tj. kada se upotrebljava u novinarstvu, književnosti, a danas sve više i na Internetu, bilo na blogovima, forumima ili društvenim mrežama. Neki od najčešćih primjera, navedeni i u rječniku, su *LOL* i *OMG*. Internet je zaslužan za širenje suvremenog slenga.

Uzeći u obzir sva obilježja, sleng je obilježena upotreba jezika. Pretežito je kolokvijalnog karaktera te se ponajprije veže uz govor, a manje uz pisanje.

3.3. Sleng u različitim vrstama diskursa

Sleng se, kako je već navedeno, koristi ponajviše za komunikaciju unutar grupe. Međutim, za sleng je karakteristična i upotreba i u drugim vrstama diskursa, ne samo u razgovoru.

Pisci književnih djela često se služe slengom, posebno njegovim leksičkim elementom, i to ponajviše za karakterizaciju likova. Slengom im pridaju određena obilježja, prikazuju ih kao urbane. Upravo je i to jedan od načina oblikovanja slenga te se njime negativne osobine mijenjaju u pozivne. Pisci sleng upotrebljavaju kao stilsko sredstvo i to uglavnom za karakteriziranje socijalno deklasiranih elemenata. Međutim, ne odobravaju svi pisci upotrebu slenga. A. Skelin ističe kako pisci kao npr. S. Johnson, D. Defoe i N. Webster osuđuju sleng i ne koriste ga dok ga E. Hemingway, R. Chandler i D. Hammeta podržavaju. Danas je učestalije da pisci više upotrebljavaju sleng u svojim djelima, osmišljavaju nove riječi i izraze nego prije. Putem književnih djela sleng lakše postaje i dio standardnog leksika. A. Skelin navodi nekolicinu primjera upotrebe slenga u književnim djelima, a neki od njih su: „*Briju da sam profačica. Šta misle da predajem?*“ ili „Sa svom ovom opravom, mogla bi komotno u *fušu* radit *stylinge* za *duplerice*.“ (2009: 62) Sleng je karakterističan i za stripove.

I u novinarskom diskursu mogu se pronaći riječi i izrazi uobičajeni u slengu. Neki čak smatraju opravdanom upotrebu slenga u novinarstvu osobito ako se piše o gradskim temama i urbanoj sredini. Tada novinar mora upotrebljavati sleng jer je u tim sredinama žargon neizbježan. Kao i u književnosti, žargon se u posebnoj novinarskoj vrsti beletrističkog karaktera upotrebljava najviše za prikazivanje pojedinih ljudi, posebno u humorističnim tekstovima. A. Skelin i za novinarski diskurs navodi neke primjere: „*Rokerska je furka* u Hrvatsku nadošla, dakako, sa zapadne bande, nakon što su djeca obilja već dobrano izarčila pločnike zapadnoeuropskih i američkih prodora. (Jutarnji list)“ ili „No, nije jedina s javne scene koja se *pirsala* ili tetovirala. *Frendica* mi je rekla da traže nekog za rad u studiju. (Nedjeljni Jutarnji)“ (2009: 64)

Budući da je sleng ponajviše karakterističan za urbane sredine, ne čudi njegova upotreba i u grafitima, tj. natpisima koji su karakteristični za ulicu, i to urbani prostor. Grafitima se izražava identitet, te autor grafita na taj način komunicira s drugima što je definitivno obilježje slenga. Autori grafita su uglavnom mladi kojima su grafiti kao žargonski rječnik za komunikaciju unutar svoje grupe. Na taj način mladi javno legitimiraju svoj rječnik, sleng i govor svoje supkulturne grupe. Koriste se simboli i jezični elementi karakteristični za njihovu grupu te na taj način oni

ističu, ustvari, svoju posebnost i različitost. Primjer grafita u Zagrebu i Poreču: „JA VOLIM SAMO TREBE, TREBE I TECNO MUZIKU!!!“ ili „ŠIPU

VUTRA“¹ (2009: 65)

¹ Grafit „ŠIPU

VUTRA“ u svom izvornom obliku upravo je tako napisan, u dva reda, pa je tako izvorno prenesen i u radu.

4. Stavovi prema slengu

Razni autori imaju razne stavove prema slengu. Neki ga podržavaju, neki osuđuju. A. Skelin navodi stav jednog autora da je sleng „konverzacija ludih“. Sleng je osuđivan jer je smatran dvosmislenim, neodređenim i nestalnim te jer se smatra da ima štetan utjecaj na one koji ga koriste. Također, smatralo se da je sleng „govor lijelih“. Negativna mišljenja proizlaze iz toga što je sleng neformalan, nestandardan te vrlo otvoren i slobodan način komunikacije. Međutim, s vremenom su ta negativna mišljenja postajala pozitivnija te se sve manje sleng smatrao vulgarnim i neispravnim. Pisci su uvelike zaslužni za afirmaciju slenga jer su upravo oni bili ti koji su ga koristili u vrijeme kad se na sleng gledalo kao na nešto loše i pogrešno. Sleng je postajao sve prihvatljiviji u svakodnevnoj komunikaciji, ali još je trebalo vremena da se prihvati i u formalnom pisanju i komuniciranju.

A. Skelin navodi mišljenje Eble, s kojim se osobno slažem, da je sleng običan jezik, a ne nešto što bi trebalo vrednovati kao dobro ili loše. Svatko ima kompetenciju za upotrebu slenga u kojemu su društveni elementi imanentni jeziku samo još više istaknuti i pojačani.

T. Sabljak ima izrazito pozitivne stavove o slengu, tj. šatrovačkom. Njegovo mišljenje je da ga se može promatrati kao „način bogaćenja i način razbijanja ustaljenih i okoštalih jezičnih kodova“ te kao „pokušaj revolucioniranja jezika uopće.“ (2009: 100) Šatrovački smatra preporoditeljem i obnoviteljem standardnoga jezika.

Stavovi o jeziku, odnosno slengu usko su povezani uz stavove o grupi koja se njime služi. Stavove uglavnom određuju pripadnici dominantnih grupa koje imaju društvenu moć. Kada se iznose ideje o jeziku zapravo se iznose ideje koje ima društvo i to o onima koji se tim jezikom služe. Te ideje uvjetovane su društvom i kulturom.

Upravo zbog svega navedenog može se zaključiti zašto je sleng u početku bio označen kao negativan. Bio je to jezik prvenstveno marginaliziranih grupa kao što su kriminalci, Romi, skitnice i sl. te su se negativni stavovi o njima projicirali i na njihov jezik. Također, budući da je to jezik zatvorenijih grupa, te je većini bio nerazumljiv, bio je u suprotnosti s jezičnim normama. Tako su se počele razvijati razne predrasude.

Sleng možda nema određeni prestiž, ali on ipak ne nestaje sve ove godine iz upotrebe. Sleng za one koji ga upotrebljavaju ima vrijednost i znak je zajedništva i grupne pripadnosti što je, možda, i bitnije od bilo kojeg negativnog stava, mišljenja.

5. Žargon mladih

Da bi se moglo nešto reći o mladima i njihovom žargonu, potrebno je nešto reći o njihovim supkulturama, načinu njihova života te utjecaju istoga na jezik, odnosno žargon.

Razne supkulture nastaju tako što se mladi okupljaju oko različitih aktivnosti, vrijednosti, mjesta na kojima žive te drugih sličnih društvenih okolnosti. Te su sve aktivnosti i pojave važne za razvoj određene grupe. Neke supkulture javljaju se unutar postojećeg društva i kulture i nose ta obilježja, npr. roditeljska kultura, dok se neki javljaju samo u određenim povijesnim trenucima i nestaju, kao npr. *skinsi*. Obilježja grupe jasno su označena, a određuju ih stil odijevanja, glazba te sleng koji je karakterističan za tu grupu. Također, granice grupa mogu biti određene i teritorijalnošću, kako navodi A. Skelin u svojoj disertaciji. To je način njihova življenja: „Žive supkulturu kao kolektivno ponašanje, i način na koji supkulturna grupa postaje ukorijenjena u situaciji svoje zajednice.“ (2009: 145) Kultura tinejdžera uglavnom je neverbalna te se izražava plesom, glazbom, modom, čak i načinom hodanja, držanja tijela i mimikom pa i slengom na koji se sve to odražava što se očituje i u rječniku, uglavnom vezano za modu i glazbu, npr. *darker*, *hipster*, *bekamica*. Jedan od najčešćih načina stjecanja grupnih, tj. supkulturnih identiteta je provođenje slobodnog vremena. Druženjem i komunikacijom s vršnjacima mladi stjecaju i upoznaju svoj stil, imidž, frizure, glazbu i sleng. A. Skelin navodi i kako mladi u Hrvatskoj teže razvijaju individualni životni stil za razliku od mladih u razvijenijim sredinama jer su mladi u Hrvatskoj materijalno ovisniji o roditeljima. Međutim, taj stil ipak je presudan u razvoju slike o samom sebi i razvoju položaja u društvu. Životni stil iskazuje nečiji individualni identitet što se itekako odražava i na sam žargon.

Naravno, na razne supkulture utječe iznimno i jezik sa svojim specifičnim obrascima, oblicima. Razvija se poseban rječnik određene grupe, npr. surferi imaju posebne nazive za valove. Međutim, osim karakterističnog rječnika, jezik pojedine skupine ima i posebne fonološke, morfosintaktičke i prozodijske oblike. Sleng nije samo skup riječi. On ima svoje jezične posebnosti, npr. prozodijske.

Mladi su oduvijek imali posebnu sklonost jezičnom ponašanju koje je odstupalo od normi, a koje je istodobno donijelo mnoštvo novih izraza, metafora i fraza. Rečenice mladih često su nepotpune, prelomljene, gramatički netočno oblikovane, „obogaćene“ engleskim riječima i često nerazumljive.

Davorin Brajković navodi kako specifičan način govora i izražavanja mladih popraćen mimikom i gestama nije pojava samo današnjih generacija mladih. Svojim načinom govora izražavaju protest protiv tradicije i tradicionalnog, ali i protiv načina razmišljanja prethodnih generacija. Mladi žele biti drugačiji od ostalih, odvojiti se od odraslih i koristiti način govora koji po mogućnosti starije generacije neće razumjeti. To postižu neposrednošću, jednostavnošću i izravnošću. Mnogo je riječi u rječniku koji odrasli danas ne bi razumjeli, zato i je naziv rječnik mladih, a neki od primjera su *hudi*, *labamba* ili *spojlati*.

Žargonom se služe da bi iskazali dobnu pripadnost, uključili svoje vršnjake i ujedno isključili one koji im nisu vršnjaci. Autori koji su se više bavili ovom pojavom smatraju da taj jezik nastaje pod svojevrsnim pritiskom grupe, tj. nastaje kako bi se istaknule razlike prema odraslima. Jezik mladih jedan je od razvojnih stupnjeva prema jeziku odraslih, jezik mladih razlikuje se od jezika djece i jezika odraslih. Mladi se žargonom služe kako bi istaknuli svoju dobnu pripadnost, kako bi se suprotstavili odraslima. Žargon je njihov način identiteta i to kulturnog.

Velika je razlika između današnjeg književnog jezika i jezika mladih. Razlikuju se i po obliku i po značenju riječi. To je poznato i mladima, ali i odraslima, njihovim roditeljima i prijateljima koji u jeziku mladih vide samo ružne ili ulične izraze iako je to poseban đaćki staleški govor kako navodi Josip Hamm. I taj govor je u mnogočemu sličan šatrovačkom.

Mladi se najčešće služe hiperboličnim načinom izražavanja te tako iskazuju svoj stav prema osobi kojoj se obraćaju ili općenito prema nečemu o čemu govore, npr. *bedara* ili *panjina*. Taj njihov jezik nastaje iz međusobne komunikacije te je on sklon promjeni s obzirom da se lako mijenja i zamjenjuje drugim.

Svaka generacija ima svoj rječnik, izraze i fraze koje koriste na svojstven način iz čega se može zaključiti da je žargon mladih na svojevrsan način jezik generacije jer svaka generacija ima rječnik koji će već sljedećoj generaciji biti potpuno nerazumljiv.

Žargon kojim se služe mladi danas uglavnom preuzima riječi i izraze iz popularne kulture koji se šire putem medija, filmova, glazbe i sl. A. Skelin navodi da iz tog proizlazi zaključak da tinejdžeri dijele zajedničku kulturu, a prema tome i zajednički žargon. Ipak, ni jezik mladih u sebi nije jedinstven, podložan je promjenama, regionalno obilježen, ovisan je o dobi i stupnju školske naobrazbe.

Mladima žargon služi kako bi impresionirali druge, kako bi dodali notu novoga u svom rječniku. Dali mu dozu nove energije i živosti. Obogaćivanjem žargona mladi postaju popularniji. Kako je Anita Skelin navela: „osoba ostavlja *cool* dojam na druge.“ (2009: 85) Međutim, osim u govoru, mladi žargon koriste i u pismu i to pisanjem sms poruka, e-maila, pisanjem blogova te korištenjem društvenim mreža i internetskih foruma. Upravo zahvaljujući medijima: radiju, televiziji i Internetu period od pojavljivanja nove riječi do prihvaćanja iste se skraćuje. Putem televizije sleng se izrazito brzo širi. Lako se širi diljem zemlje, svijeta. Riječi ne samo da se šire već se i usvajaju putem slušanja. Zato je važno što je televizija i auditivni medij. Međutim, televizija ne samo da širi već i proizvodi sleng. Usprkos tome, Internet uzima veći zamah, omogućava širenje, ali i očuvanje slenga te je izvor slenga i poticaj za daljnji razvoj.

6. Strane riječi u žargonu mladih

U žargonu mladih nalazi se velik broj stranih riječi, osobito onih iz engleskog jezika. Davorin Brajković u svom članku *Aktualni govor mladih* iznosi da je prema različitim ispitivanjima provedenim u Njemačkoj i Hrvatskoj postalo jasno kako mladima nedostaje razumijevanje i zanimanje za jezik te se pokazalo kako ni nemaju interes za čistim i pravilnim standardnim izražavanjem. Istraživanja su pokazala da im nedostaje takozvani „jezični ponos“ pa stoga u žargonu mladih strane riječi imaju prednost pred riječima iz vlastitog jezika, u rječniku su navedeni npr. *čilati, filing, fridž*.

Ipak, takvo stanje, osobito u svezi sa žargonima koji potječu iz engleskog jezika, zapravo i ne čudi jer su današnji mladi odrasli uz medije i engleski kao globalni jezik. Ne znati engleski jezik postaje gotovo kao biti nepismen. Prisutan je svugdje, a osobito je dominantan na Internetu. Okruženi stranim jezicima, osobito engleskim i pod jakim utjecajem medija mladi lakše prihvaćaju ponuđeno nazivlje i u određenoj mjeri ga prilagođavaju budući da mnogo sporije i teže ide prevođenje stranih izraza koji velikom brzinom svakodnevno ulaze u jezik. Mladi u urbanim sredinama pod stalnim su utjecajem medija te tako sudjeluju u suvremenim kulturnim trendovima. Stranim riječima imenuju se nove pojave te se zamjenjuju udomaćene, poznate riječi.

7. „Preživljavanje“ riječi iz žargona

Žargon se jako brzo mijenja, riječi padaju u zaborav ili dobivaju nova značenja, a dolaze i nove riječi koje se šire munjevito brzom, osobito zahvaljujući prodoru tehnologije i medija. Promjene u žargonskom leksiku odvijaju se brže nego u bilo kojem drugom jezičnom segmentu jer svaka nova socijalna i dobna društvena skupina teži stvaranju novog žargonskog izraza.

Promjenjivoj naravi žargona svjedoči i rad *Dvije tri o govoru zagrebačkih srednjoškolaca* Josipa Hamma koji daje popis stotinjak riječi koje je autor zabilježio po zagrebačkim srednjim školama. Trideset godina kasnije taj leksik analiziran je i ustanovljeno je da se 50 % riječi više ne koristi, a 2003. godine ponovno je provedeno istraživanje koje je pokazalo da je čak 54 % riječi s popisa potpuno nerazumljivo današnjoj populaciji dok se i dalje koristi samo 21 % navedenih riječi, ali u potpuno izmijenjenom značenju. Osim toga, primjer promjenjivosti žargona svakako je i sam *Rječnik hrvatskoga žargona* Tomislava Sabljaka u kojemu se mogu naći mnogi žargonski leksemi koji više nisu u aktivnoj upotrebi a što i ne čudi s obzirom na to da je autorovo praćenje i prikupljanje trajalo kontinuirano četrdesetak godina.

Sudbina riječi iz žargona svodi se na dvoje – one s vremenom postanu opće prihvaćene te ih se više ne smatra žargonima (npr. riječ *bok* koja se koristi kao pozdrav, potekla je iz žargona, ali je postala općeprihvaćena te se više ne smatra žargonom) ili ostanu na razini jedne zatvorene skupine i vremenom nestaju (npr. žargon jedne generacije). Barbara Kovačević navodi kako mnogi žargoni odolijevaju vremenu i probijaju se do standarda. Nekonvencionalni izrazi teže univerzalizaciji, šire se izvan grupe, postaju dio općeg razgovornog leksika te, na kraju, postaju dio standarda. Toliko su se neki žargoni ustalili u standard da više nismo ni svjesni njihovog žargonskog podrijetla, npr. *klinac*, *šalabahter*. Ti žargoni su se aktivno uklopili u razgovorni stil standardnog jezika svojom prepoznatljivošću što se najviše očituje u jeziku mladih. Postoje i situacije kada se riječi i izrazi čuvaju karakteristični za sleng jedne generacije, razdoblja, a nepoznati su novijim, mlađim generacijama. Dok neke riječi iz slenga prelaze u standardni jezik (*O.K.*, *jazz*), neke se jednostavno zaboravljaju. Neke nisu nikad prihvaćene, a neke se ne zaboravljaju. Sleng živi onoliko dugo koliko generaciji treba da ga preraste. To se vezuje uz potrebe za imenovanjem jer kako se mladi i odrasli mijenjaju tako se mijenja i njihov svijet, glazba koju slušaju, odjeća koju nose i druge životne okolnosti koje se mijenjaju od generacije do generacije. Kako mladi prerastaju jezik koji su koristili dok su bili mlađi i dok su išli u školu, tako postoje i odrasli koji i dalje koriste sleng iz svoje mladosti.

8. Tvorba žargonizama

Tomislav Sabljak u svom predgovoru *Rječniku hrvatskog žargona* iznosi i pojašnjava nekoliko oblika tvorbe riječi iz žargona.

Kao najjednostavniji oblik tvorbe Sabljak navodi metatezu. Premještanjem slogova u jednoj riječi dolazi se do nove riječi, u rječniku npr. seljak - ljakse. Metateze su najjednostavniji način stvaranja novih jezičnih blokova, potpomognuti različitim prefiksima i sufiksima. Čest je prefiks -jo, a sufiks -nj. T. Sabljak navodi primjer za taj sufiks i prefiks, a to je riječ joratišonj od šatrovačke riječi šorati u značenju glagola tući. Metatezom riječ šorati postaje ratišo, a dodavanjem prefiksa -jo i sufiksa -nj nastaje joratišonj. Razlog tome je vjerojatno bio, kada su se udaljili od standardnog jezika, strah od ugroženosti neke druge grupe te su morali pronaći novu riječ za riječ šorati. Spomenuli smo već utjecaj Roma na nastanak šatrovačkog jezika što se očituje i u tvorbi. Kod Roma kao i u *šatrovačkom* najčešći je nastavak -iška, npr. *balavniška* (žandar, gospodin). Također su česti i slični izrazi i kod Roma i u *šatrovačkom*, npr. *bangav* (hrom), *marisati* (tući) i sl. Uz sitne modifikacije značenja su gotova identična kao u današnjem *šatrovačkom*.

Sljedeći oblik tvorbe je stvaranje novih izraza. U metatezama se stvaralac služi uglavnom fondom standardnog jezika, ovdje, međutim, nastaju nove riječi i skupine riječi. Nove pojave, stvari, predmeti razbuktavaju maštu tvoraca žargona pa tako svaka nova generacija ima svoj pogled na neke društvene, političke, tehnološke i civilizacijske promjene i na svaki novi događaj. Također, onom starom žele dati novi izraz i značenje, npr. *avion na mlazni pogon – mlazni avion – mlaznjak*, u rječniku npr. *patike All star – konversice – starke*. Sve se više gube granice između književnog, standardnog, dijalektalnog, lokalnog, žargonskog i *šatrovačkog*. Brzi razvoj društva, socijalno-političke promjene, industrijalizacija, migracije, premještanje stanovništva, turizam i mnogi drugi kulturološki faktori utječu na razvoj i rasprostranjenost *šatrovačkog govora*.

Također, jedan od oblika stvaranja *šatrovačkog* je i skraćivanje riječi, npr. *fakultet - faks, profesionalan – profi*. Težnja za ekonomijom nije samo žargonska ili šatrovačka pojava, već opća težnja razgovornog stila.

Jedan od načina je i *preuzimanje* i *modificiranje* stranih riječi. Tu treba istaknuti i fonetiziranje svih etimoloških oblika, npr. *frend – prijatelj, face – lice, spika – razgovor*.

U zaključku Tomislav Sabljak ističe da je veća mogućnost da će se rječnički sastav neke skupine nametnuti kao način izražavanja većih i mnogobrojnih skupina što je rječnički sastav neke skupine bogatiji i što više prostora i pojmovnosti zahvaća.

9. O prikupljenim riječima

Kroz istraživanje za pisanje diplomskog rada prikupila sam 692 riječi iz žargona mladih, ali ta brojka bi vjerojatno bila i mnogo veća da sam koristila i vulgarizme koji su izuzetno česti među mladima. Prikupljanje riječi zahtjevan je i dugotrajan proces što se najbolje zrcali i u radu Tomislava Sabljaka koji je svoj *Rječnik hrvatskoga žargona* pisao čak četrdeset godina. Primijetila sam da su neki žargoni koje navodi Tomislav Sabljak opstali i danas, dok neki potpuno mijenjaju svoje značenje ili ih čak nismo nikada čuli u aktivnoj uporabi. Teško je zamisliti komunikaciju među mladima bez žargona, oni ih obilježavaju, opisuju i razlikuju. Riječi sam prikupljala svakodnevno, prisjećajući se riječi koje i sama koristim, iz razgovora s vršnjacima, s društvenih mreža, poput Facebooka, gdje se žargon mladih najviše očituje pa sve do listanja Sabljakovog žargonskog rječnika. Žargoni u rječniku poredani su abecednim redom, prvo žargon, zatim definicija te primjer za lakše razumijevanje.

Radi lakšeg snalaženja i razumijevanja rječnika navest ću i korištene kratice:

- engl. – engleski
- inv. - inverzija
- ob. – obično
- v. – vidi

II. DIO

POPIS RIJEČI IZ ŽARGONA MLADIH

A

after – skraćenica od engl. „after party“:

Poslije promocije idemo na after.

akrap – izrazito ružna žena: *Tko će biti s njom? Pa ona je akrap!*

alkić – alkoholičar: *On ti je pravi alkić.*

alkos – v. *alkić*

amen – kraj, zaključak: *To je to. Amen!*

Amer – Amerikanac: *On je Amer, ali živi u Hrvatskoj.*

anonimus – osoba za koju se ne zna: *To je rekao neki anonimus! Što se brineš?!*

avion – zgodna žena: *Kad hodamo po špici, ja i kraj mene avion.*

B

babac – starija žena koja još uvijek dobro izgleda: *Vidi bapca što se dobro drži!*

babinjak – ženski izlazak: *Ne, Ante nije pozvan. Danas je babinjak.*

baciti – napraviti, uraditi: *Ajmo baciti đir po gradu!*

badava – 1. uzalud: *Badava se trudiš.* 2. besplatno: *Kupi tu majicu! Pa za badava je!*

badić - kupaći kostim: *Kupila sam novi badić.*

bagatela - besplatno, jako jeftino: *Majica je bagatela. Uzet ću je.*

bajk – bicikl: *Danas više ni bajk ne možeš voziti kuda hoćeš.*

bajker – motociklisti u kožnim jaknama s nabrijanim motorima: *Voljela bih biti s bajkerom.*

bajs – v. *bajk*

bakalar - student koji je po bolonjskom sustavu završio prve tri godine studija, dolazi od latinske riječi „baccalaureus“, prvostupnik: *U petak bakalari imaju promociju.*

bakutaner – starija žena: *Vidi bakutanera što šprinta na tramvaj.*

baliti – bespotrebno pričati, pričati bez smisla: *Ajde, ne bali više!*

balkoni – velike ženske grudi: *Škicni kakve balkone Ana ima!*

baljezgati – v. *baliti*

bambus – mješavina crnog vina i coca cole: *Bambus mi je najdraža cuga.*

banana – 1. nešto loše, neuspješno: *Klub nam je u banani, bojim s da će ispasti iz lige.* 2. termin u košarci kada jedan igrač drugom igraču rukom blokira loptu pri

pucanju na koš: *U ovoj tekmi je napravio čak tri banane.*

banka – godina: *Već 4 banke, prijatelju? Stari se.*

bara – ocean: *Na ljeto ću preko bare.*

barenje – zavođenje, ljubljenje: *U subotu bi moglo pasti neko barenje.*

bariša – zavodnik: *Čuvaj ga se, on je obični bariša.*

bariti – zavoditi: *Kako me ženska barila!*

bauljanje – besciljno i bezvoljno hodanje: *Nedjelja je stvorena za bauljanje po gradu.*

bed – engl. „bad“ – loše, 1. depresija: *Nemoj biti u bedu.* 2. problem: *To je baš bed, ali sredit ćemo.*

bedara – uvećanica od bed: *Koja bedara! Baš mi ga je žao.*

bekamica – frizura u stilu Davida Beckhama: *Ošišao se na bekamicu.*

bembara – automobil marke BMW: *Lik je frajer. Pogle kakvu bembaru vozi!*

bengalka – baklja kojom se služe navijačke skupine, posebno nogometne: *Tekma je prekinuta zbog upaljenih bengalki. Bilo je previše dima da bi se igralo.*

bespla – besplatno: *Bespla je. Uzmi samo.*

betonirati se – pretjerati s alkoholom: *Lik se betonirao sinoć. Skoro je u bolnici završio.*

biberica – frizura u stilu Justina Biebera: *Danas su in biberice.*

bic – v. *bajk*

bice - biciklističke hlačice: *Kakve su ti to bice?! Presmiješan si!*

bicke – v. *bice*

bijelo – kokain: *Šteta cure, navukla se na bijelo.*

bildanje – utezima i spravama povećavati tjelesnu snagu: *Od ponedjeljka krećem bildati!*

bilder – engl. „body-builder“, osoba koja utezima i spravama povećava tjelesnu snagu: *Ne druži se on s tim bilderima u teretani, on to radi za svoj gušt.*

birc – caffe bar: *Hoćemo na kavu u birc na trgu?*

birtija – krčma, gostionica koja ima status caffe bara u koji zalaze najveći pijanci i gdje je piće jako jeftino: *To je najveća birtija u gradu.*

biser – 1. glupost koju netko provali: *U testovima se nađe raznih bisera.* 2. naziv za mušku osobu koja se u određenoj situaciji nije iskazala inteligencijom: *Stvarno si biser!*

biserka - naziv za žensku osobu koja se u određenoj situaciji nije iskazala inteligencijom: *Sve si srušila, biserko jedna!*

blam – neugodna, sramotna situacija: *Kakav blam! Bježim odavde.*

blamaža – v. *blam*

blamirati se – dovoditi se u neugodnu situaciju, sramotiti se: *Blamiram se tu pred svima. Zbog čega? Kao da će vrijediti nešto.*

blejati - ljenčariti: *Matej: Što radiš? Ivan: Blejim cijeli dan.*

blokada – nemogućnost prisjećanja: *Ne mogu se sjetiti. Totalna blokada!*

Bojsi – navijačka skupina NK Dinama, BBB (Bad Blue Boys): *Kani se Boysa! Uvijek rade neredu po gradu.*

bokse – skraćeno za bokserice, muško donje rublje: *Bokse su udobnije, a i bolje izgledaju.*

bolesno – 1. odlično, super: *Bolesna kuća! Želim i ja imati takvu.* 2. loše, neukusno, degutantno: *De bolesno. Ne mogu to više gledati.*

boleština – v. *bolesno*

bomba – 1. zgodna žena: *Mala je prava bomba.* 2. nešto iznimno dobro, ukusno, lijepo: *Marijin kolač je prava bomba.*

bracika – 1. brat: *To je moj bracika. Ponosna sam!* 2. blizak prijatelj: *Bracika, de dođi na kavu.*

brat – blizak prijatelj: *Gdje si, brate, nisam te vidio od jučer!*

brijati – 1. zabavljati se: *Večeras brijemo po gradu!* 2. biti s nekim u romantičnom smislu: *Jesu li Ana i Petar brijali sinoć?*

brija – dobar provod: *Večeras idemo u briju!*

brlja – rakija, obično je riječ o domaćoj rakiji lošije kvalitete: *Kako smo se sinoć ubili Marinovom brljom!*

brucoš /ica – student/ica prve godine fakulteta: *Ove godine ima zgodnih brucoša.*

brucošijada - zabava koju organiziraju studenti prve godine fakulteta: *U subotu je brucošijada Filozofskog fakulteta.*

brutalan, brutalno – jak, silan, dobar, opći pojačivač dojma: *Kako je bilo na koncertu? Brutalno!*

bubati – učiti napamet: *Povijest možeš jedino bubati.*

bubica – drago, simpatično, lijepo, mirno dijete, ali može se odnositi i na odraslu osobu i životinju: *A bubica! Vidi kako je slatka!*

buce – ženske zimske čizme: *Dečki su jednoglasni: Buce su najružniji model obuće ikad smišljen!*

buksa – zatvor: *Miki je zaglavio u buksi.*

bulja – 1.glava: *Od piva me boli bulja.* 2. stražnjica: *Uh, što ima dobru bulju!*

buraz – v. *bracika*

burazer – v. *bracika*

burke – v. *bracika*

butra – djevojka: *Snimi onu butru za šankom!*

C

cajkaroš – osoba koja sluša turbofolk glazbu: *Taj ti je cajkaroš. Nije on za tebe.*

cajke – turbofolk glazba: *U klubovima su zavladaile cajke.*

car - muškarac koji je dobro nešto napravio, organizirao, nešto dosjetljivo rekao: *Koji si car, kako si se tog sjetio?!*

cener – 10 kuna: *U džepu imam samo cenera.*

Cibosi – košarkaški klub Cibona: *S tribina se samo čulo: Heja, heja, Cibosi!*

cicija – škrtac: *Ma on ti je cicija, više voli pare nego rođenu djecu!*

cima - sustanar, student koji s drugim studentom dijeli sobu: *Ivona je moja cima već četiri godine.*

cimer/ica – v. *cima*

cinkaroš – izdajica: *Ne povjeravaj mu se, on ti je veliki cinkaroš.*

cinkati – prijaviti, tužakati, otkucati: *Vanja je cinkao Matiju pa je dobio batine.*

cipelcug – pješice: *Nemam auto. Morat ćemo cipelcugom.*

crnčiti – naporno raditi: *Cijelo ljeto sam crnčio u Njemačkoj.*

crnjak - 1. sramota, vidi *blamaža*, 2. vic koji sadrži crni humor: *Crnjaci su mi najsmješniji!*

cug – gutljaj: *Daj mi cug vode. Prežedna sam!*

cuga – piće: *Jesi za cugu poslije predavanja?*

cugati – piti alkohol: *Što ćemo cugati za tvoj rođendan?*

cuger – osoba sklona alkoholu: *Ivan je postao pravi cuger.*

cvike – naočale: *Sunce nemilosrdno prži, a ja sam zaboravila ponijeti cvike.*

cvikse – v. *cvike*

cvrcati – v. *cugati*

Č

čaga – ples: *Ajmo na čagu u petak!*

čagati – plesati: *Hoćeš čagati sa mnom?*

čagica – umanjenica od „čaga“

čalabrcnuti – prizalogajiti, nešto sitno
pojesti: *Vraćam se na chat, samo da nešto
čalabrcnem.*

čik fajt – ženska svađa ili tuča: *Čik fajt! Čik
fajt!*

čik-pauza – pauza za pušenje: *Jedva čekam
čik-pauzu.*

čil – opušteno: *De čil. Bit će sve dobro.*

čilanje, čilati – opuštena zabava, odmaranje,
opuštanje, opušteno druženje: *Nemam volje
za izlazak. Navrati pa ćemo čilati kod mene.*

čoban – pogrdan naziv za primitivnu osobu,
ali ne mora imati isključivo pogrdno
značenje: *Marko je postao pravi čoban.*

čobi – čobanac: *Ove godine ćemo praviti
čobi na viksi umjesto graha.*

čopor – grupa ljudi: *Izlasci u čoporu znaju
biti jako naporni.*

čoporativno – svi skupa, u grupi, zajedno:
*Za Novu godinu planiramo čoporativno u
Novi Sad.*

čudnjikav – pomalo čudna osoba: *Ne
vjerujem ja njemu. Čudnjikav mi je.*

čvimba – prištić, bubuljica: *Nikako da me
napusti ova čvimba na čelu.*

čvoka – udarac prstom po glavi: *Ako
nastaviš, opalit ću ti čvoku.*

Ć

ćiku – šatrovački „kući“: *Kasno je. Moram
ćiku.*

ćoša – ugao: *Nađemo se na ćoši.*

ćoža – skraćeno za pizzu capriccosu: *Meni
je ćoža najdraža pizza.*

D

Dalmoš – Dalmatinac: *Dalmoši su
najzgodniji.*

darker/ica – osobe sklone odijevanju u
crno: *Nije darkerica, budalo, ide na
sprovod.*

daska – žena bez istaknutih grudi: *U školi je
bila daska, a vidi ju sad!*

dati – kada žena pristane na spolni odnos:
Mala mu je odmah dala.

daviti – dosađivati nekome pričanjem:

Profesor nas je opet davio pričom o njegovom životu u Francuskoj.

davež – osoba koja dosađuje drugima

pričanjem: *Ne mogu slušati Tonija, pravi je davež.*

debilana – velika glupost: *Koja debilana!*

Nemoguće da je to istina.

dejt – sastanak s osobom radi romantičnog

druženja: *Renato me konačno pozvao na dejt!*

dekintiran – bez novaca: *Večeras sam*

dekintiran, tako da ništa od izlaska.

demos – fakultetski demonstrator: *Tatjana*

je postala demos na Anatomiji.

densati – v. *čagati*

depra – depresija: *U depri sam.*

derište – neodgojeno, razmaženo dijete:

Plače jer nije dobio tablet za rodendan. Kakvo derište!

dezić – dezodorans: *Moram kupiti novi*

dezić.

dimiti – pušiti: *Dimi od osnovne škole.*

Ostat će bez pluća.

diskač – diskoteka: *Kakav je onaj novi*

diskač u Tvrđi?

dobrica – poslušna, dobra osoba, ob. dijete s

kojim nema problema: *On je takva dobrica, a u vezi je s takvom vješticom.*

dop – ulični naziv za heroin: *Lik je*

godinama na dopu. Pogledaj kako izgleda.

dosadnjikav – pomalo dosadna osoba, ne

baš zanimljiva: *Nemoj me ostavljati samu s njom. Dosadnjikava mi je.*

doviđorno – šaljiva kombinacija hrvatskog i

talijanskog naziva za pozdrav doviđenja:

Odoh ja sad. Doviđorno!

drito – ravno: *Ideš drito do katedrale, pa*

skreneš lijevo.

drobiti – puno pričati: *Ta ti može drobiti do*

prekosutra.

droksati se – drogirati se: *Pola moje stare*

ekipe se sada droksa. Žalosno.

drot – policajac: *Sinoć me opet zaustavio*

drot.

drpiti – ukrasti: *Drpio mu je pare iz*

blagajne.

drukati – izdati: *Marinac neće nikoga*

drukati!

druker – izdajica: *Marinac nije druker.*

druškanje – druženje: *Najdraže mi je*

ovakvo druškanje uz roštilj i cugu na viksi.

duks/a – majica s kapuljačom: *Navečer će biti hladno, pa ću ponijeti duksu.*

dumina – štos, fora: *Sviđa mi se ona majica s natpisom: Dobra dumina iz Osijeka.*

duplerica – dvostruka stranica na sredini novina, ob. pornografskih, poster s golom ženom: *Izgleda kao da želi završiti na duplerici. Užas!*

duplič – ista sličica iz albuma koju već posjedujemo, može ih se mijenjati: *Hajmo se mijenjati za dupliče! Ta sličica mi baš fali da popunim album.*

duvati – pušiti marihuanu: *Duvaju iza kafa. Kako ih nije strah marice?*

DŽ

džaba – uzalud: *Džaba se trudiš oko te cure. Nije ona tvoj rang.*

džabalebariti – ništa ne raditi: *Cijelo popodne džabalebarimo.*

džaner – narkoman: *U zatvoru je jer je džaner.*

džanki – v. *džaner*

džiber – primitivna osoba: *Prestani dobacivati curama, stvarno si džiber!*

džoksa – džoint: *Mama mu je našla džoksu u torbi. U kazni je do kraja života*

D

đaba – v. *bagatela*

đenda –pogodak: *Kakva đenda! Pa ja ne vjerujem!*

đinde – bižuterija, nakit: *Đinde kupujem samo na e-bayu.*

đir – 1. stil: *Majica je lijepa, ali nije u mom điru.* 2. krug: *Ajmo baciti jedan đir po gradu!*

dorati se – razmjenjivati nešto s nekim: *Daj da se đoramo za bicove jedan đir!*

đubretarac – kaput srednje duljine s kapuljačom s dugmetima u obliku roga: *Divan mi je taj đubretarac. Želim ga!*

đumbus – nered: *Đumbus mi je u sobi, a dolazi mi ekipa. Moram ju pospremiti!*

đuskanje – plesanje na mjestu uz lagano poskakivanje: *Tulum je bio loš. Sve se svelo samo na lagano đuskanje.*

đuskati – plesati na mjestu uz lagano poskakivanje: *Pogledaj likove što đuskaju. Presmiješni su!*

E

ekipa – uži krug prijatelja, društvo za češća druženja: *Imam najbolju ekipu na svijetu!*

eksati – popiti naskap: *Ajde eksaj to pa da idemo dalje.*

emač – preosjetljiva osoba: *Ne budi emač! Nije kraj svijeta što te cura ostavila, glavu gore!*

emo – pripadnik emo subkulture prepoznatljiv, osim po glazbenom ukusu, i po uskim trapericama, remenjem sa zakovicama i ravnoj crnoj kosi sa šiškama začesljanima u strani koje prekrivaju jedno oko: *Ne volim te emo likove. Depresivno mi izgledaju.*

eventuša – ženska osoba koja ide od događanja do događanja da bi bila viđena: *Kako ne znaš Anu? Pa ona je prava eventuša!*

F

faul – sportski prekršaj: *To je faul za crveni karton! Sudac, jesi li ti slijep?!*

faca – 1. lice: *Kakvu si to facu složila?* 2. frajer: *Čuvaj ga se, on je gradska faca!*

fajt – svađa, tučnjava: *E sinoćnji si fajt trebao vidjeti!*

fakat – stvarno, ozbiljno: *E sad je fakat dosta!*

faks – fakultet: *Danas mi se ne ide na faks.*

feget – pogrđni naziv za homoseksualca: *On je feget, nisi mu ti zanimljiva.*

fejl – 1. pogreška: *Koji fejl u tekstu je napravila.* 2. sramota: *Kakav fejl!*

fejs – skraćena za društvenu mrežu Facebook: *Skini se sa fejsa, okani se majspejsa.*

fejsbučiti – provoditi vrijeme na društvenoj mreži Facebook: *Sutra imam ispit, a ja cijeli dan fejsbučim.*

fensi-šmensi – iznimno uređeno, moderno, šik: *Hoćemo u Club na cugu? A ne da mi se tamo, previše je fensi-šmensi za moj ukus.*

fermati – poštovati, poklanjati pažnju: *On ju ne ferma ni 1%.*

fićo – automobil marke Zastava: *Baš mi je sladak onaj crveni fićo.*

filing – osjećaj: *Imam filing da ovo neće dobro završiti.*

finta – trik u sportu: *Kakvu fintu mu je prodao s loptom! Ovaj je samo prozujao pored njega.*

flegma – flegmatična osoba: *Hoće li tvojoj cimerici smetatati ako pojačamo mjuzu? Ma samo odvrni, ona ti je flegma.*

Flojdi – skraćeno za rock skupinu Pink Floyd: *Želja mi je otići na Flojde.*

flok – kartonski filter koji se koristi za pravljenje džointa: *Duva već dugo, a ne zna napraviti običan flok.*

folirati (se) – lagati, izmišljati, izigravati, praviti se drukčijim: *Ma koga ti foliraš? Nemaš ti ni 15, a kamoli 20!*

fora – nešto super, dobro: *Baš mi je fora taj džemper. Kontam da ću ga kupiti.*

forsati - zalagati se za nešto, požurivati nešto: *Nema smisla forsati. Što bude, bude.*

forvarduša – e-mail koji nam uporno prosljeđuju nekoliko puta, obično sadržava prijetnju da će nam se dogoditi nešto loše ako ga ne prosljedimo dalje: *Krasno, inbox mi je opet pun forvarduša!*

fotić – fotoaparati: *Fotić je nešto bez čega ne mogu na put.*

fotka – fotografija: *Hoćeš li ubaciti fotke na fejs?*

fotkati se – fotografirati se: *Hoćemo se sutra fotkati u parku?*

fotošopirano – uređeno: *Cura je fotošopirana na toj slici. Nije uopće tako zgodna.*

fotošopirati – urediti fotografiju u računalnom programu Photoshop: *Bavi se fotografijom, a ne zna fotošopirati. Ne možeš danas tako.*

frajer – 1. muška osoba: *Cura je povela frajera na žensko druženje. Što će nam on?*
2. privlačan, dojmljiv muškarac: *Sve smo se okrenule za tim frajerom.*

frend – prijatelj: *Popodne ću s frendom na cugu.*

fridž – frižider (eng. fridge): *Gladna sam, a fridž mi je prazan.*

frik/frikuša – neobična, čudna osoba: *Totalno je zaglavila u devedesetima. Koja frikuša!*

friz – frizura, *Kakav mi je novi friz?*

frka – neugodnost, loša situacija, nevolja: *Ante mi je opet složio frku.*

frknuti – baciti: *Majicu sam joj frknula kroz prozor.*

frula – v. džoksa

ful – vrlo, iznimno, jako: *Bilo mi je ful dosadno na tom sastanku.*

fulati – promašiti: *Iz čistog zicera je fulao cijeli gol.*

furati – 1. ići, hodati: *De furaj! Što si usporen?! 2. voziti: Furam se na bicu. Ne mogu sad pričati. 3. nositi, imati na sebi, Cijelu srednju sam furala starke. 4. biti u vezi s nekim, Ivana i Ante furaju već mjesec dana.*

furiti se - ljutiti se, *Ne znam zašto se furi na mene, nisam joj ništa napravila.*

furka – stil: *Lijepo mi je to, ali nije moja furka.*

G

gabor(ka) – izrazito ružna osoba: *Dečko je stvarno gabor.*

gabula – nevolja: *U gabuli smo!*

gaf – nepromišljeni potez ili izjava: *Napravio je takav gaf da si je možda upropastio posao.*

gajba – 1. mjesto gdje se živi: *Lik ima super gajbu za živjeti! 2. kašeta za dvadeset piva: Kupio sam gajbu za današnju tekmu.*

gala – nešto sjajno, super: *To mjesto je gala za izlaske.*

galeb – momak zavodnik uglavnom s područja Dalmacije, momak koji radi braka

ili zarade zavodi strankinje po obali: *Taj je bio pravi galeb kad je bio mlad.*

galebarenje: zavodenje žena: *Pogledaj koje galebarenje po klubu.*

gamad – pogrđni naziv za osobu koja radi nešto loše, zbog načina života ne zaslužuje živjeti: *Gamad joj je ukrala torbicu.*

gan- pištolj (u video igricama): *Nemam više metaka za gan!*

gandža – marihuana: *Taj konzumira gandžu.*

Gansi - skraćeno za Guns N'Roses, američki hard-rock bend: *Jesi poslušala novi album Gansa? Odličan je!*

gaža – plaćeni nastup nekoga pjevača/ pjevačice/ benda, uglavnom za manji broj ljudi: *Taj bend je imao dobru gažu u Splitu.*

gej – v. feget

gejmer– osoba koja većinu vremena provodi igrajući video igre, iz zabave ili profesionalno: *Koji je to gejmer! Sate provodi pred tim kompom!*

generalka – 1. kompletno pospremanje kuće: *Imala sam generalku sobe jučer. 2. zadnja proba prije premijere predstave: Obavimo još tu generalku pa da budemo potpuni spremni sutra.*

gibati – ići, bježati: *E, gibam odavde! Žurim.*

gik – štreber, netko tko zna sve o nečemu, uglavnom o računalima, a nema baš društveni život: *Pitaj njega Znaš da je on gik!*

gimba – gimnazija: *Idem u gimbu.*

glupirati se – izvoditi gluposti: *Uozbilji se i prestani se glupirati!*

gojze – planinarske cipele: *Kupila sam si nove gojze.*

gorila – jako nabildani muškarac: *On je gorila. Ne izazivaj ga.*

gotičar – pripadnik subkulture koja se odijeva u crno, ima crnu kosu, naglašava oči crnom olovkom i ima crne nokte, uglavnom se zanima za vampire, krv...: *Ja se bojim tih gotičara.*

gotivno – nešto dobro, odlično, cijenjeno: *Ova haljina je tako gotivna.*

gotiviti – cijeniti, simpatizirati: *Baš gotivim Petra.*

grebati se – pokušati nešto pridobiti u svoju korist: *Vidi ju što se grebe za bolju ocjenu.*

grebator – osoba koja se pokušava okoristiti, na bilo koji način i pri tom je prevelika ulizica: *Koji je on grebator!*

grickalice – razni slani, slatki prehrambeni proizvodi poput čipsa, slanah štapića, keksa...: *Koje grickalice si kupila za gledanje filma?*

guba – nešto super: *Guba mi je koncert!*

gubica – usta: *Začepi gubicu ili ću te odalapati!*

guc – gutljaj: *Daj mi guc vode.*

guglati – pretraživanje Interneta: *Guglaj tu informaciju da ju provjerimo.*

gungula – gužva, strka: *Koja je gungula nastala u trgovini zbog sniženja.*

H

haj – biti pod utjecajem droge: *Taj je uzeo nešto. Vidilo se da je haj.*

hakl – neformalna košarkaška utakmica: *Idem na hakl s dečkima.*

hala – halucinacija: *Imam hale. Mislila sam da sam sada vidjela Ivana.*

hambić – hamburger: *Može jedan hambić sa svime.*

hambi – v. *hambić*

hasati – v. *duvati*

havajka(e) – košulja ili muške kupaće hlače s cvjetnim uzorkom: *Ova havajka mi je najdraža za obući.*

hejtati – ne podnositi nekoga ili nešto: *Hejtam ju otkad mi je ono napravila.*

hejter – osoba koja ne podnosi nekoga ili nešto: *Šta si hejter?! Cura uopće nije toliko loša.*

helić – 1. helikopter: *Pogledaj kako helić ide nisko.* 2. plesni potez u break danceu: *Izveo je dobar helić.*

hercika – srce, srčani udar: *Stala mi je hercika.*

hetrić – heteroseksualna osoba: *On je hetrić. Vidiš mu po stilu oblačenja.*

hića – hitno: *Moram ići. Hića mi je!*

hipster – mlada urbana osoba avangardnog stila: *Idu mi na živce ti hipsteri. Svi se sad furaju na njih.*

hororac – horor-film: *Ne volim gledati hororace.*

hot pensice – izrazito kratke ženske hlače: *Istina da je vruće, ali nije baš u školu morala obući hot pensice. Malo je pretjerala.*

hračkati – pljuvati: *Hračkali su ispred škole dok ih profesorica nije vidjela i upozorila.*

hudi – v. *duks/a*

hulahopke – najlonske čarape s gaćicama: *Poderale su joj se hulahopke.*

I

Ideš! – uzvik odobravanja, sreće, zadovoljstva, iznenađenja: *Ideeeeš! Koji dobar auto!*

igrač – osoba koja nije sklona monogamnoj vezi: *Nemoj biti s njim. On je igrač.*

ikserice – noge u obliku slova x, iskrivljene prema unutra: *Vidi kako ima ikserice.*

iksica – identifikacijska kartica studenata: *Nemam više para na iksici.*

isfuran – zastario: *Taj stil je već isfuran.*

iskipati – ostaviti nekoga negdje automobilom, odvesti nekamo: *Iskipaj me tamo kod semafora.*

irokeza – pankerska frizura, izbrijana glava s obje strane, na sredini ostavljena kosa: *Ljudi s irokezama mi izgledaju opasno.*

iskeširati – platiti gotovinom: *Htjela je auto i tata joj je odmah iskeširao.*

Isss! – uzvik čuđenja, iznenađenja, potječe od „Isuse“: *Isss, kako loše!*

Isu-miki – v. *Isss!*

izlajati se – odati tajnu: *Jesi se morala izlajati pred njom?*

J

Janez – pogrdan naziv za Slovenca: *Stigli Janezi na more.*

jaketa – jakna: *Treba mi nova jaketa.*

jeftinjara – nešto jako jeftino: *Koja jeftinjara! Sve ću pokupovati!*

Jeger – alkoholno piće Jägermeister: *Može jedan Jeger s kolom.*

Jubito – naziv za Youtube: *Pogledaj spot na jubitou.*

Juga – Jugoslavija: *U staroj Jugi nije to bilo tako.*

junfer(ica) – djevac/ djeвица: *Lik je još uvijek junfer.*

Juve - nogometni klub Juventus: *Za Juve navijam od malih nogu!*

južnjačka – srakećeni naziv za vrstu viskija (Southern Comfort): *Ubija me glava. Popili smo sinoć bocu južnjačke.*

K

kaf – v. *birc*

kafić – v. *birc*

kajla – podmetnuti, napakostiti kome: *Nabacio mu je kajlu!*

kampanjac – osoba koja ne uči redovito već neposredno prije ispita: *Uvijek je u školi bio kampanjac.*

kanta – studentska kantina: *Gužva je u kanti.*

kaprice – ženske hlače dužine malo ispod koljena: *Prije su kaprice bile hit.*

kazić – kasetofon: *Dobila sam novi kazić.*

kemija – loš, prejak alkohol: *De kakva je ovo kemija? Grlo mi je spalilo.*

kemijati – smišljati nešto: *Kemijam cijeli dan kako da to kažem roditeljima.*

kenjkav – razdražljiv, previše osjetljiv: *Prestani biti kenjkav. Ideš mi na živce!*

kinta – novac: *Nemam ni kinte.*

kiks – loš potez: *Preveliki kiks je napravio. Vratit će mu se to kasnije.*

kiksanje, kiksati – napraviti loš potez: *Kiksala je s njim.*

klada – skraćeno od „kladionica“: *Opet sam izgubio na kladi.*

klafrati – dugometražni razgovor: *Moramo se vidjeti. Nismo dugo klafrale.*

kliker – mozak: *Uključi kliker!*

klinac – dijete: *Klinac je baš sladak.*

klopa – hrana: *Dobru klopu ti je mama napravila.*

klopati – jesti: *Što ćemo klopiti danas?*

klokanica – majica s džepom naprijed: *Kupi tu klokanicu.*

kljucati – padanje glave od umora, najčešće u sjedećem položaju: *Vidi ju što kljuca. Ta nije spavala noćas.*

kljuka – veliki nos: *Koliku kljuku ima!*

kljun – usta: *Samo da nešto ubacim u kljun pa idemo.*

kmica – crnac: *Vidi kmicu u tramvaju.*

knjimba – knjižnica: *Moram u knjimbu podići lektiru.*

kobaja – kobasica: *Nareži malo kobaje.*

kokati – ubijati: *Kokao je sve redom dok nije ostao bez metaka.*

koknuti – ubiti nekoga: *Koknuo ga je!*

kokošinjac – mjesto na kojem je mnogo žena koje glasno razgovaraju, prepiru se: *Ne čujem ništa od ovog kokošinjca.*

kolac – ocjena nedovoljan: *Dobio sam kolac danas.*

koma – nešto loše, dosadno: *Ovdje je koma. Idemo!*

komad – zgodna žena: *Koji je ona komad!*

komp – računalo: *Upali komp pa da zaigramo malo Pes.*

kompa – v. *frend*

kompanjon – v. *frend*

kondor – konduker: *Pazi ide kondor!*

kondoš – v. *kondor*

kontati – razumjeti, shvaćati: *Kontaš ili ti trebam nacrtati?*

konversice - obuća Converse All Star: *Super su ti konversice.*

konzerva – konzervativna, dosadna osoba: *Baš si konzerva!*

kožnjak – kožna jakna: *Super ti je kožnjak.*

kralj – osoba koja je super: *Koji si ti kralj!*

kraljina – v. *kralj*

krelac – pogrđni naziv za osobu: *Koji si ti krelac!*

krepan – umoran: *Krepana sam od posla!*

krimiće – kriminalistički film ili knjiga: *Pogledaj taj krimić. Odličan je!*

krkan – v. *džiber*

krkljanac – gužva, zastoj: *Krkljanac je. Neću stići na vrijeme.*

krntija – stari automobil: *Koju ti krntiju voziš.*

kroksice – natikače slične klompama u raznim bojama: *Kroksice su baš udobne, ali pregadne.*

kroner – v. *alkić*

krpa – komad odjeće: *Baci te stare krpe i kupi si nešto novo.*

krvav – smiješan, zabavan: *Baš si krvav! Haha!*

kul – super, odlično: *On je bio kul u srednjoj. Svi su se htjeli družiti s njim.*

kulirati – biti u redu, biti hladne glave: *Samo kuliraj.*

kupanac – kupanje u moru, rijeci, jezeru...: *Idemo na kupanac?*

kužiti – shvaćati: *Kužim te u potpunosti.*

kvart – gradska četvrt: *U zadnje vrijeme sve češće izbijaju fajtovi između kvartova.*

L

labamba - druženje, zabava s prijateljima uz velike količine alkohola koja završava mamurlukom dan poslije: *Je li bila dobra labamba sinoć? Da! Ubili smo se od cuge!*

labati – v. *cugati*

labos – laboratorij: *Danas ćemo raditi u labosu.*

labrte – pogrдно za usta: *Kolike labrte ima!*

labud – ocjena dovoljan: *Dobila sam labuda iz matematike.*

ladno – 1. učiniti nešto bez promišljanja: *Ladno je to učinio!* 2. odobravanje, slaganje: *Ladno je tako.*

laganini – opušteno, bez žurbe: *Laganini ćemo.*

lajati – psovati: *Ne laj!*

lajkanje, lajkati – 1. stisnuti opciju „like“ na društvenoj mreži Facebook: *Lajkala sam mu pjesmu.* 1. općenito svidanje: *Lajkam ga otkad sam ga prvi put vidjela.*

laktarenje – nepropisno, grubo prolaženje kroz gužvu, osvajanje prostora: *Gle kako se laktari da bi stigao prvi.*

lapež – osoba koja ljenčari: *Sin mi je pravi lapež. Po cijeli dan samo leži.*

lapiti – v. *blejati*

laprdati – pričati bez veze: *Ne laprdaj!*

lega – v. *frend*

legenda – sjajna osoba: *Koja si ti legenda!*

legići – leko kocke: *Legići su mi bili najdraža igračka kad sam bio klinac.*

lenonice – okrugle naočale kakve je nosio John Lennon: *Moram si kupiti lenonice.*

levat – naivna osoba, nesposobnjaković: *On je totalni levat. Ništa ne može.*

lezba – pogrđan naziv za lezbijku: *Oduvijek sam sumnjala da je lezba.*

li-la – osrednje: *To mi je li-la.*

lik – 1. dečko, muškarac: *Dobar je ovaj lik.*
2. super osoba.: *Koji si ti lik! S tobom nikad dosadno.*

limač – v. *klinac*

LOL – skraćeno od Laughing out loud – smijem se naglas, najčešće se koristi u pismenoj internetskoj komunikaciji, ali se koristi i u usmenoj: *Koja provala! LOL!*

lova – v. *kinta*

lovac – osoba koja izmišlja priče: *On je lovac. Ništa mu ne vjeruj.*

lokati – v. *cugati*

luftić – madrac za napuhavanje za vodu: *Ispuhao mi se luftić.*

luzer – gubitnik, jadnik: *Ništa ne radi u životu. Stvarno je luzer.*

Lj

ljakse - šatrovački za seljak (pogrdno): *Stvarno si ljakse!*

ljiga - nešto odvratno: *Tip je baš ljiga.*

ljubić – ljubavni film ili roman: *Rasplakala sam se na taj ljubić.*

M

maca – v. *komad*

mačka – v. *komad*

majmunirati se – izvoditi gluposti: *Ne majmuniraj se!*

majstor – osoba koja je super, kojoj ide sve: *Daj njemu da ti to sredi. On je majstor za sve!*

makina – sportski, jaki automobil: *Kakvu makinu lik vozi!*

makljati – proždrljivo jesti: *Maklja kao luda.*

makljaža – veliki poraz u sportu: *Koja makljaža na jučerašnjoj tekmi!*

malići – golovi za nogomet malih dimenzija: *Igramo na maliće.*

mamlaz – bahati dečko: *Lik je mamlaz otkad ga znam.*

mantati se – vrtjeti se u glavi: *Nije mi dobro. Manta mi se.*

mara – tučnjava: *Koja mara je izbila sinoć!*

marica – policijski patrolni kombi: *Ide marica. Bježi!*

marisati se – tući se: *Marisali su se dok ih policija nije razdvojila.*

marte – obuća Doc Martens: *Za ovu zimu si moram kupiti nove marte.*

matka – matematika: *Dobila sam tri iz matke.*

maturalac – maturalno putovanje u srednjoj školi: *Idemo u Amsterdam na maturalac.*

maznuti – 1. udariti: *Maznuo ga je šakom u glavu.* 2. ukrasti: *Maznuo je sestri lovu.* 3. jesti: *Maznula sam sendvič. Nisam gladna.*

mečka – automobil marke Mercedes: *Kakvu mečku ti voziš!*

Mejdeni – skraćeni naziv za heavy-metal bend Iron Maiden: *Idemo na koncert Mejdena?*

mejl – elektronička pošta: *Poslala sam ti slike preko mejla.*

mekić – McDonald's, hranidbeni lanac: *Idemo u Mekić?*

menga – menstruacija: *Ubija me stomak. Dobila sam mengu jutros.*

menza – studentski restoran samoposluživanja: *Hoćemo ići u menzu na ručak?*

mesar – pogrdni naziv za kirurga: *Imam ožiljak jer me operirao onaj mesar.*

metalci – osobe koje slušaju (heavy) metal: *U osnovnoj je slušao cajke, a sad je odjednom metalac!*

metrić – muška meteroseksualna osoba: *Lik si čupa obrve. Stvarno je metrić.*

mimoza – razdražljiva, razmažena, preosjetljiva osoba, osoba kojoj se ništa ne da: *Ništa ti se ne da. Prava si mimoza!*

Minken – München: *Na ljetovanje ću u Minken.*

minde – naušnice: *Kupila sam si zlatne minde.*

mjuza – glazba: *Tamo puštaju dobru mjuzu.*

mljeti – puno i besmisleno govoriti: *Koliko možeš mljeti?!*

mob – skraćeni naziv za mobitel: *Daj mi mob za poziv.*

mobač – mobitel: *Crkao mi je mobač. Moram užicati svoje da mi kupe novi.*

moreno – more iz milja: *Idemo na moreno! Jedva čekam!*

mortus – 1. mrtav umoran: *Mortus sam. Nemam snage za ništa.* 2. mrtav pijan: *Lik je mortus! Ne može stajati na nogama.*

motorka – motorna pila: *Ugasi tu motorku!*

mračnjak – osoba koja ima pesimističan pogled na svijet: *Oraspoloži se! Što si toliki mračnjak?!*

mrak – zanimljivo, uzbudljivo, privlačno: *Bend je odličan. Imaju mrak ozvučenje.*

mrcina – debela ili jako nabildana osoba:
Pogledaj kolika mrcina od lika!

mrga – v. *mrcina*

mukte – besplatno: *Dobio sam mobitel mukte.*

muljati – 1. lagati: *Ne muljaj mi više!* 2. varati: *Prestani ga muljati za pare.*

muljator – osoba koja laže, vara: *Nitko ti ne vjeruje jer si muljator.*

muljaža – mutna posla, prijevara: *To ne može biti istina! To je čista muljaža.*

murija – policija: *Idemo! Doći će murija!*

murja – v. *murija*

murjak – v. *drot*

mustra – lukava osoba: *Prava si mustra.*

N

nabiflati – naučiti gradivo napamet: *Ne razumije on to. Sve je samo nabiflao.*

nabrijan – 1. osoba koja pokazuje osobiti žar za nešto: *Nabrijan je na tu tekmu.* 2. ljutita osoba: *Bježi od njega. Nabrijan je na tebe.*

nacvrcati se – napiti se: *Vidi ga što se nacvrcao vina. Jedva stoji.*

nadrljati - nastradati: *Nadrljat će kada ga stari dohvati*

nadroksan – nadrogiran: *Toliko je bio nadroksan da nije znao gdje je.*

naduvan – osoba koja se napušila marihuane: *Naduvan je cijeli dan.*

nagrabusiti – v. *nadrljati*

nahasati se – napušiti se marihuane: *Toliko su se nahasali da nisu iz stana izašli.*

nahero – nakoso: *Slika je nahero. Popravi ju.*

naj – superlativ koji označava sve druge pozitivne superlative: *On mi je od svih njih naj.*

najkice – Nike patike: *Kupila sam si bijele najkice.*

najle – v. *hulahopke*

najs – lijepo: *Baš mi je najs ta haljina.*

namazan – pijan: *Nikad ju tako namazanu nisam vidjela. Jedva je hodala!*

namazati se –1. vidi *nacvrcati se*; 2. našminkati se: *Previše si je namazala oči.*

nameračiti se – nakaniti se: *Nameračio se na taj auto. Sigurno će ga kupiti.*

narkić – 1. narkoman: *Vidiš mu se po faci da je narkić.* 2. općenito ovisnik o nečemu: *Postala sam narkić o čokoladi.*

naroljati se – v. *nacvrcati se*

navlakuša – kada se nekoga uspješno navuče na neku foru: *Danima se o tom pričalo. Kakva je to bila navlakuša!*

navući se – postati ovisan o nečemu: *Cura se navukla na kokain.*

nesica – Nescaffe kava ili bilo koja instant kava: *Napravi mi nesicu s mlijekom.*

net – skraćeno od Internet: *Ostala sam bez neta sinoć pa ti nisam odgovorila.*

nogirati – prekinuti s nekim ljubavnu vezu: *Nogirala ga je. Nije više mogla biti s njim.*

nogoš – nogomet: *Hoćemo na nogoš danas?*

Nj

njonjav – netko tko je sav nikakav: *Što si danas tako njonjav? Živni malo!*

O

obliti se – jako se napiti: *Prekini se svaki vikend oblijevati.*

obraditi – osvojiti, obmanuti, obrlatiti: *Obradila sam mamu da me pusti za vikend kod frendice.*

odapeti – umrijeti: *Cijela familija čeka da odapne jer se nadaju nekoj lovi.*

odfurati – odvesti se vozilom, otići: *Ajde odfurat ću te ja do Tvrđe da ne moraš pješke.*

odguliti – odraditi nešto neugodno: *Odgulio je 10 godina zatvora.*

odokativno – otprilike: *Odokativno ova knjiga ima dvjestotinjak stranica.*

okej, ok, oke – u redu: *Ne brini. Bit će to okej.*

oki doki – v. *okej*

okrenuti – počastiti: *Tvoj je red da okreneš rundu.*

oproštajka – zabava povodom nečijeg odlaska: *Priredili su mi oproštajku prije odlaska u drugu firmu.*

obleka – odjeća: *Nemam ništa za obući. Pod hitno moram u kupovinu nove obleke.*

okserice – noge u koljenima iskrivljene prema van, u obliku slova O: *Hoda kao kauboj. Pogledaj te okserice!*

OMG – uzvik čuđenja, oduševljenja: Oh, my God! Češće u pismenoj internetskoj komunikaciji nego u usmenoj: *OMG! Je li ona to sad stvarno napravila?!*

opelješiti – pokrasti: *Opelješili su mu trgovinu već treći put ove godine.*

oriđidi – original: *Predobre su ti tike, jesu oriđidi?*

otkucati – odati, otkriti, dojaviti: *Otkuc'o ga je policiji i sad ne izlazi iz kuće jer se boji.*

otpiliti – riješiti se nekoga: *Ako ti se ne sviđa, otpili ju.*

otpisati – ne računati više na nešto ili nekoga: *Toliko me puta iznevjerio da sam ga otpisao.*

ozbač – ozbiljno: *Ajmo sad ispočetka, ali za ozbač.*

ožežati – svirati/puštati glasnu glazbu: *Jao što volim tu pjesmu ! Daj ožeži!*

P

pacijent – nastrana, ograničena, čudna osoba: *Ma nemoj se iznenadit kad ga upoznaš, teški je pacijent.*

padobranac – nepozvana, neočekivana osoba: *Imam padobranca večeras u stanu. Pito me frend da prespava noćas.*

palestinka - marama koja se u našoj kulturi obično nosi oko vrata kao modni detalj; dizajn je podrijetlom iz arapskog svijeta gdje se nosi na glavi: *Onaj lik stalno fura tu palestinku.*

pandur – v. *drot*

panker – osoba koja sluša punk, nosi irokezu...: *Kad sam bio klinac, furao sam se na pankere.*

panj- priglup muškarac: *Koji si ti panj!*

panjina – uvećanica od panj: *Lik je žešća panjina!*

papak – muškarac koji se nečega boji, slabić: *Nije joj to mogao reći u lice. Baš je papak!*

papučar – muškarac koji dozvoljava da žena njime upravlja: *Ivan opet neće doći popiti pivo s nama. Baš je papučar!*

pare – v. *kinta*

parti – zabava: *Najbolji parti je bio za Markov rođendan.*

partibrejker – osoba koja kvari zabavu ili uopće nije za zabavu: *Cijelu parti samo sjedi. Nije se ustala s te stolice. Baš je partibrejker!*

pasti – biti uhićen, otkriven: *Pao je s 5 grama vutre.*

peder – v. *feget*

peder-parti – zabava/ tulum na kojoj nema uopće ili skoro uopće žena: *Na kakav smo to peder-parti došli, gdje su žene?*

pederuša – muška torbica: *Nemam mjesta u džepovima, morat ću ponijeti pederušu.*

peglica – automobil marke Fiat: *Ne znam kako on takav visok vozi tu malu peglicu.*

pepeljarke – naočale s debelim staklima: *Ne vidiš joj oči kolike pepeljarke fura.*

Pepersi – skraćeno za Red Hot Chili

Peppers, američka rock-skupina, osnovana 1983. godine: *Jedva čekam sljedeći koncert Pepersa.*

pija – tržnica: *Na piji ima dobrih stvari samo je ljude sramota to nositi.*

pila – automobil: *Idemo pilom ili pješke?*

piliti, piliti nekoga – zamarati, biti dosadan: *Onaj lik me već danima pili i ne pušta na miru.*

Pipsi - skraćeno za Pips, Chips & Videoclips, hrvatsku rock grupu: *Sutra sviraju Pipsi. Idemo?*

pirs – probušeni dio tijela s nakitom: *Jel boljelo kad si išla radit taj pirs na pupku?*

Pistolsi - skraćeno za Sex Pistols, legendarni engleski punk bend: *Pistolsi nisu bend, oni su punk Biblija.*

piš-pauza – kratka stanka zbog odlaska na zahod: *Kada ćemo imati piš-pauzu? Vozimo se već tri sata.*

pjehe – pješice: *Hoćemo pjehe do grada?*

pjeniti se – ljutiti se: *Što se pjeniš? Sredit ćemo sve.*

plitak – priglup: *Nemoj s njim ulazit u rasprave, baš je plitka osoba, samo ćeš se nasekirati.*

pliz – molim te: *Daj pliz naleti do mene prije škole.*

pločice - dobro razvijeni abdominalni mišići: *Čekaj da skine majicu da mu vidiš pločice!*

pljuga – cigareta: *Pliz mi posudi pljugu. Nisam stigla kupiti.*

podebljati – poglasniti: *Odlična pjesma, daj podebljaj!*

popaliti – ukrasti: *Gdje ti novi bicikl? Ma popalili su mi ga.*

popušiti – loše proći, nasjesti na nešto: *Popušio je šalu za prvi april.*

pornić – pornografski film: *Tata mi je uletio u sobu kada sam gledao pornić. Koja neugodnost!*

post – objava na internetskim forumima i društvenim mrežama: *Zadnji post na forumu je iz 2012.*

pozz - skraćeno od pozdrav, koristi se na kraju pismene internetske komunikacije, a ponekad i u usmenoj komunikaciji: *Moram ići sada. Pozz!*

prati – kad određeni osjećaji obuzimaju, drže: *Pere me depra već par dana.*

priljepak – osoba koja se nameće drugoj osobi u društvu: *Ne mogu je više trpiti. Koji je to priljepak!*

Prljavci - skraćeno za Prljavo kazalište, hrvatsku rock grupu: *Prljavci opet sviraju na trgu.*

profač/ica – nastavnik, profesor u školi: *Profač me danas pohvalio na satu razrednika.*

profi - profesionalac: *Imam povjerenja u njega. Pravi je profi.*

profić – v. *profi*

provala – nešto glupo ili smiješno izrečeno: *Koja provala! Smijala sam mu se dva dana.*

prozujati – 1. proći pokraj: *Prozujala si me neki dan na ulici, još ti ja vičem, a ti imala sluške u ušima.* 2. prošetati: *Ajmo malo prozujati gradom. Dosadno mi je doma.*

psihić – psihijatar: *Ona ti dva puta tjedno ide psihiću na razgovore.*

puknuti – naživcirati se, izgubiti razum: *Totalno sam pukla danas kada sam čula kakve gluposti ona priča.*

Purger – Zagrepčanin: *Pričaš k'o pravi purger.*

pušiona – razočaranje, neuspjeh: *Ovaj party je bio totalna pušiona.*

R

raska – razrednica u školi: *Moja raska je najbolja. Uvijek nam izlazi ususret.*

raspašoj – veselica, pijanka, nered: *Jedva čekam subotu, bit će pravi raspašoj.*

rasturiti – nešto uspješno obaviti: *Rasturila je državnu maturu.*

rejbanke – Ray-Ban sunčane naočale oblika kojeg nose piloti: *Fura te rejbanke i misli da je frajer.*

rendom – nasumično (engl. random): *Rendom sam stavljala pjesme na playlistu.*

repčuga – dobra rap glazba: *TuPac je prava repčuga, a ne ove današnje gluposti, npr. Shomy i Vuki.*

repka – sportska reprezentacija: *On je dobar igrač. Igra čak i za repku.*

rešetati – ispitivati, strogo prosuđivati: *Rešetala me pola sata dok mi nije dala labuda.*

riba – v. *butra*

rifle – traperice: *Rifle koje idu u zvono više nisu in.*

riknuti – 1. izgubiti: *Riknuo sam na kladi opet.* 2. umrijeti: *Riknuo je od srčanog udara.* 3. umoriti se: *Riknula sam od posla danas.*

rigati – povraćati: *Toliko se oblok'o da je rigao cijelu noć.*

rinčica – naušnica u obliku koluta: *Baš ti je dobra ta rinčica u nosu.*

ročkas – rođendan: *Sretan ti ročkas!*

rođo – 1. rođak: *Dođi da upoznaš mog rođu, stvarno je kralj.* 2. vidi kompa

roker – osoba koja sluša rock glazbu: *U taj klub izlaze samo rokeri.*

runda – narudžba pića za sve prisutne za stolom: *Sljedeću rundu vrtim ja.*

rupa – zapušten stan: *U kojoj on rupi živi!*

ružiti – slaviti, tulumariti, piti: *Sinoć smo ružili do pet.*

S

sabiti se – v. betonirati se

sačekuša – zasjeda: *Bojsi su napravili Torcidi sačekušu na autoputu. Bilo je razbijenih glava.*

sašiti se – napiti se: *Previše sam popio sinoć, baš sam se sašio.*

selendra – zabačeno mjesto, zaostalo selo: *Ovo mjesto je prava selendra. Pa tu se ništa ne događa!*

seljačina – priprosta osoba, osoba bez ukusa: *Fura se u Mercedesu s otvorenim prozorima, cajke do daske, seljačina.*

serva – skraćeno od servis, u sportovima kao što je odbojka ili tenis: *Imala je prejaku servu. Nisu ju mogle zaustaviti.*

sića – sitan novac: *Imaš šta siće? Treba mi za kavu.*

sigurica – kada je nešto sigurno: *Sigurica dobivaš na kladi!*

simpa – simpatično: *Dečko je baš simpa.*

sis – sestra, skraćeno od eng. sister: *Imam najbolju sis na svijetu!*

skajpati - razgovarati ili se dopisivati računalnim programom Skype: *Nemoj bit tužna što odlaziš, skajpat ćemo.*

skockati se – srediti se, dotjerati: *Vidi nju, kamo ćeš tako skockana?*

skontati – shvatiti, primijetiti: *Kako to nisi skontala? Pa očito je.*

skrolati - pomicati stranicu web browsera gore ili dolje: *Skrolaj malo niže da pročitamo cijeli članak.*

skulirati – smiriti se: *Skuliraj se pa se vrati.*

skužiti – v. skontati

slaja – sladoled: *Ajmo na slaju! Treba mi neko osvježenje.*

slamboš – v. *slaja*

slasta – slastičarna: *Idemo u slastu poslije ručka?*

slatkač – v. *slaja*

sluške – slušalice: *Kupila si je nove predobre sluške.*

smrad – pokvarenjak, podlac, gad: *Opet me prevario za 10 kuna, koji smrad!*

snimiti – primijetiti: *Vidi onog tipa što sjedi za šankom? Snimila sam ga čim je uš'o u kaf.*

sori – oprost: *Sori brate, nisam namjerno!*

sorkač – v. *sori*

solo – biti sam: *Jesi još uvijek solo?*

spaljen – lud, otkaćen: *E, lik je stvarno spaljen. Moraš ga upoznat.*

spika – razgovor, priča: *Kakvu spiku je lik uvalio ženskoj jučer!*

spojlati - otkrivati dijelove filma ili računalne igre drugim korisnicima, čime se smanjuje osjećaj neizvjesnosti i znatiželja, a time i užitak gledanja filma ili igranja računalne igre: *Nemoj mi spojlati. Nisam još pogledala film.*

sponzoruša – ženska osoba kojoj su novac i dobri automobili glavni preduvjet za odabir partnera: *Nije to prava ljubav. Ženska je sponzoruša!*

sprdati se – rugati se, ismijavati, šaliti se: *Daj nemoj se ljutit', sam' se sprdamo.*

spržiti – snimiti podatke na CD ili DVD: *Hoćeš mi spržiti slike s mora na cd? Voljela bih ih imati.*

spušiti – izgubiti: *Spušili smo treću tekmu zaredom.*

stara – 1. majka: *Stara mi opet zamračila na ocjene.* 2. prijateljica: *Stara, hajmo na kavu. Nismo bile sto godina.*

starci – roditelji: *Ajd' do mene sutra, starci mi idu na viksu pa sam solo.*

starke – tenisice marke Converse All Star: *Želim si kupiti visoke starke boje trule višnje.*

stari – 1. otac: *Stari mi je kralj, sve mi dopušta.* 2. vidi *komp*

stiskavac – plašljivac: *Priđi curi, štas' takav stiskavac.*

stoka – pokvarena, bezobrazna osoba: *Stvarno si stoka! Nisam to od tebe očekivala!*

Stonsi – skraćeni naziv za rock grupu Rolling Stones: *Stonsi su mi najdraži bend još od djetinjstva.*

stopati - zaustavljati automobile radi prijevoza, autostopirati: *Stopala sam pola sata, nitko mi nije stao.*

stoša - cigarete Filter 160, Tvornice duhana Rovinj (nekada Tvornice duhana Zagreb):
Otkad ti pušiš stošu?

strašan – odličan, duhovit, sjajan, genijalan:
Strašna mi je ova nova pjesme od Pepersa.

strava – odlično, nevjerojatno, fantastično:
Kak' vam je bilo na moru? Strava, hoću nazad.

strgan –v. krepan

stvari – v. menga

superiška – odlično, sjajno: *Položio sam zadnji ispit za uvjet ! Superiška, večeras slavimo.*

surfati - šetati internetom od stranice do stranice klikajući mišem s linka na link:
Sinoć sam surfala dva sata i nisam uspjela naći informacije o stipendijama koje sam tražila.

svirka – koncert: *Večeras je neka dobra svirka u klubu.*

svinjac – neuredno mjesto: *Soba ti je pravi svinjac!*

Š

šalabahter - nedopuštena pomoć pri rješavanju testova u školi: *Imao je šalabahter na testu, pa su ga izbacili van.*

šaltati - mijenjati (npr. brzinu, programe na TV-u): *Ne kužim kako netko može tako brzo šaltati programe, pa niš ne stigneš vidjet.*

šilterica - kapa sa štitnikom za oči sprijeda; šiltkapa: *Dok vozim, nosim šiltericu da mi ne ide sunce u oči.*

šiziti – bjesniti, biti ljut: *Opet šiziš zbog onog frajera što te otpilio?*

šljiva – masnica na oku: *U tuči je zaradio šljivu na oku.*

šora – tučnjava: *Koja šora je izbila nakon tekme između navijača!*

šogi – šogor: *Moj šogi uvijek je bio dobar čovjek.*

šos – suknja: *Imaš lijepi karirani šos.*

šou – odlično, nezaboravno: *Što nisi sinoć bila vani? Bilo je šou!*

špica – 1. nešto što je odlično, najbolje, sjajno: *Kak ti je bilo vani? Špica stari moj.*
2. centar grada: *Idemo na špicu na kavu?*

šrot - nešto bezvrijedno, smeće: *Zašto si kupila taj aparat, znaš da je to šrot.*

štekat - izraz koji opisuje radi li nešto ili ne, je li dobro ili nije: *Moram si kupit novi mob, ovaj mi šteka.*

štela - imati vezu pri zapošljavanju ili upisu u školu: *Ma nije ti on bio baš neki učenik, upao je na faks preko štele.*

štikla – ženske cipele s visokom potpeticom: *Nemoj obuvati štikle večeras, plesat' ćemo cijelu noć.*

štreber - netko tko uči napamet i bez razumijevanja: *Jesi opet jedini napisao zadaću? Štreberu!*

šulja – košulja: *Sad se furaju šulje s ruskom kragnom.*

šugavo – loše, neuspješno: *Vrijeme vani je baš šugavo.*

šuškavac - vjetrovka, jakna koja ne propušta vjetar i kišu: *Uzmi šušlavac sa sobom, vani puše, a možda će i padati.*

šuze – cipele: *Kupila je najskuplje šuze u trgovini.*

šverc – v. *šalabahter*

švercati se – 1. varati na ispitu: *Dobila je četiri jer se švercala.* 2. voziti se tramvajem/vlakom/busom bez karte: *Ne dam pare za tramvaj, švercat' ću se.*

švorc – v. *dekintiran*

T

tegati – označiti osobu na fotografiji na Facebooku: *Nemoj me tegati. Nisam dobro ispala.*

tekma – utakmica: *Vidimo se u subotu na tekmi?*

telka – televizija: *Prije spavanja obavezno gledam telku.*

tipovati – kladiti se na nešto, nekoga u sportu: *Tipovao sam da će Juve dobiti Milan.*

tlačiti – gnjaviti, dosađivati: *Daj idi radi nešto pametnije i prekini me tlačit', vidiš da učim.*

tlaka – naporno, dosadno, teško: *Tlaka mi je to raditi. Dosadno je.*

totalka - nepopravljiva šteta na automobilu nastala sudarom: *Ne isplati se popravljati taj auto, bila je totalka.*

tračati – ogovarati : *One ti se nađu na kavi i onda tračaju sve druge prijateljice.*

tragičar – sportaš koji je razočarao svojim nastupom: *Messi je tragičar danas. Da je ono zabio, pobijedili bi.*

treba - ženska osoba, obično mlađa: *Vidio je dobru trebu danas u tramvaju.*

trepuše – tepavice: *Kolike trepuše imaš!*

trolati – zafirkavati, zadirzivati nekoga:
Trolao je forum tako da se razgovor pretvorio u prepucavanje.

trta – strah: *Trta te sutrašnjeg ispita?*

truba – v. *džoksa*

trzati – 1. obazirati se: *Ne trzam na ništa kad ne ponesem naočale. Ništa ne vidim.* 2. odzvoniti na mobitel:
Zovem ga, ali on uopće ne trza.

tulav -glup, smotan, nesposoban: *Pa kako to nisi znala, joj, što si tulava!*

tulum – v. *parti*

U

ubiti se – v. *obliti se*

ublejati se – v. *nacvrcati se*

ubosti – pronaći, osvojiti: *Predobre cipele sam ubola na sniženju.*

uđendariti – pogoditi: *Uđendario je koš s pola igrališta!*

ufurati se – uživjeti se u nešto: *Toliko se ufurala u knjigu da ne diže glavu.*

ugsice - vunene čizme tvrtke Uggs: *Ugsice joj neće preživjeti prvi snijeg.*

uguziti se - ugurati se, utrpiti se u neko tijesno mjesto, nezasluženo na neku poziciju: *Gle kako nam se uguzila, sad se stiskamo na kauču!*

ukomiran – 1. netko tko je jako pijan: *Ukomirao se sinoć od cuge.* 2. u teškoj depresiji, u žalosnom psihofizičkom stanju: *Nemoj ga ništa pitati, ukomiran je jer je dobio komad iz engleskog.*

ulet – udvaranje: *To je bio najgori ulet koji sam doživjela.*

uletiti – naći se na usluzi, obaviti nešto: *Vi se dogovorite, a ja uletim čim stignem.*

ulizivanje – v. *grebati se*

unučić – bočice alkohola od 2dl koje se uglavnom mogu kupiti na blagajni u dućanu: *Meni su dosta dva unučića vodke za van.*

upad – 1. ulazak u klub ili na koncert: *Cuga im je skupa, a još naplaćuju i upad.* 2. vidi *ulet*

upaliti – uspjeti: *Je'l ti upalilo ono sa stipendijom?*

urokan – osoba koja je pretjerala s alkoholom ili drogom: *Toliko se urokao da je završio na ispumpavanju.*

utrp – osoba koja se pojavi nenajavljeno, koja je nepoželjna u društvu: *Kako ne shvaća da je uvijek utrp u društvu?!*

utrpiti se – pojaviti se nenajavljeno, nepoželjno u neko društvo: *Nama se onaj lik opet utrp'o? On nema svoju ekipu?*

ustrtariti se – uplašiti se: *Ustrtarila se kad ju je profa prozvala da odgovara*

V

Vatreni – hrvatsku nogometnu reprezentaciju: *Vatreni bi mogli proći dobro na ovom prvenstvu.*

verglati – brzo, dugo pričati: *A brate, što ga verglaš! Uspori malo.*

vibra - vibracija, a) kako netko zrači: *Nije mi simpa, zrači neku negativnu vibru.* b) mogućnost mobilnog telefona: *Daj stavi telefon na vibru, u kinu smo.*

viksa – vikendica: *Jedva čekam vikend da odemo na viksu.*

Vinkulja – Vinkovci: *U Vinkulji je uvijek oke provod.*

vipovac – osoba koja ima veze i poznanstva: *Nek nam onaj tvoj frend vipovac riješi neko dobro mjesto na koncertu.*

vopi – inv. od pivo: *Ajd' s nama na vopi poslije tekme.*

vrtjeti – častiti: *Ja vrtim rundu danas. Sjela mi je plaća.*

vutra – inv. trava, marihuana: *Lik puši vutru od svoje 14.-te.*

Z

zablejati se – zagledati se: *Di si se ti zablejao?!*

zabrijati – ljubiti se s nekim: *Zabrijala je s onim zgodnim frajerom.*

zabušant – osoba koja izbjegava, odgađa obaveze: *On je užasni zabušant, stalno ga moraš na sve tjerati i onda dalje čekaš.*

zabušavati – izbjegavati, odgađati obaveze: *Ne zabušavaj. Nećeš ići dok ne napišeš zadaću.*

zacopati se - zaljubiti se preko ušiju: *Zacopao se ko mladi majmun, sad više ne može učiti.*

zafitiljiti – baciti: *Zafitiljio je otpatke od jabuke ravno na dvorište.*

zakon – odlično: *Žuja je zakon!*

zakačiti se – zamjeriti se nekome, posvađati se s nekim: *Davno su se one zakačile i ne pričaju.*

zamračiti – poludjeti na nekoga: *Zamračila sam kada sam vidjela da će mi kasniti pola sata.*

zaružiti – ostati vani do jutra: *Zaružili smo do 5 ujutro! Danas nemam snage za ništa.*

zatreskati se - zaljubiti se: *Zatreskao se u nju kao lud.*

zazuhati - zabuniti se: *Totalno sam zazuhal! Mislila sam da idemo danas, a idemo sutra!*

zbariti – osvojiti željenu osobu: *Zbario sam predobru butru sinoć u klubu.*

zbedirati se - kada je netko u “bedu”, osoba koja je oneraspoložena: *Kaj si se zbedirao? Pa nisi valjda mislio da nećeš dobit sjede jednog dana.*

zbunjola - zbunjena, smetena osoba: *Koja zbunjola, uvijek se izgubi, a već je pet puta bio kod mene.*

zekiti se – šaliti se: *Zekim se. Nemoj odmah sve shvaćati za ozbač.*

zgiljati – pobjeći: *Zgiljala je čim je čula zvono.*

zicer - sigurno, nešto što je izvjesno, sa sigurnošću: *Ne brini se oko toga, to ti je zicer.*

zidarska - snažna pljuska nadlanicom: *Opalio mi takvu zidarsku da sam odletio dva metra.*

ziher - sigurno, stopostotno: *Ma, ziher te vidla, šta se sad pravi?*

zika – glazba: *Do daske je raspalio ziku u autu.*

zuja – osoba koja je pripita: *Vidi ju što je zuja, a tek je počela piti.*

zujati – 1. ne shvaćati, ne razmišljati, gledati u prazno, ne primijetiti: *Zujim, sori, nisam te skontala.* 2. biti pripit: *Zujim već od pola piva.*

zurka – frizura: *Ne znam kakvu zurku da si za svatove napravim.*

zveknuti – udariti: *Jako sam se zveknuo u koljeno.*

zvrnuti – nazvati: *Zvrnem te danas popodne.*

Ž

Ž! – skraćeno za *Živjeli: Za nas! Ž!*

žesta – žestoko alkoholno piće: *Uzet ću nam bocu žeste za navečer.*

žicaroš - osoba koja moli druge da mu daju novca ili cigaretu i sl.: *Opet nemaš dovoljno za kavu. Koji si ti žicaroš!*

žicati – tražiti novac od nekoga, prosjačiti: *Baš me živcira lik, svaki put kad ga vidim, on žica pare.*

Žićbo – šatrovački za Božić: *Sretan ti Žićbo!*

žiku – inv. od *kuži*, shvaćati, vidjeti: *Žiku trebu što je dobra.*

žišku – inv. od *kužiš*, shvaćaš, razumiješ?

Žuja – Ožujsko pivo: *Ja ću jednu Žuju.*

Žuti –Azijati: *Ma on ti nije odavde, on ti je Žuti.*

žvaliti se – napasno se ljubiti jezikom: *Užasno mi je kada vidim da se netko žvali u javnosti.*

10. Zaključak

Nakon teorijskog dijela i rječnika može se zaključiti da je žargon mladih osebujan termin. Obuhvaća, možda, najvažniji dio onih koji žargon stvaraju, ali mladi ih i najčešće i najlakše održavaju. Generacije se mijenjaju, ali svaka nova generacija stvara svoj rječnik, svoj identitet i kulturu, zadržavaju od onih prijašnjih generacija ono što im odgovara i što je još aktualno. To je jezična varijanta za uspostavljanje uglavnom grupnog identiteta, ali i za iskazivanje vlastitog, individualnog identiteta, te za razlikovanje od drugih.

Ironija, cinizam, humor, kreativnost, ekspresivnost...Sve su to odlike žargona, a sve te njegove osobine, obilježja možemo poistovjetiti s ljudskim bićem koje stvara upravo taj žargon. Sa svim tim osobinama čovjek je potpunija osoba, kao i žargon, još uz kolokvijalnost, efermernost, urbanost... Sve to trebamo njegovati kako bi naš jezik bio što potpuniji.

Žargon je teško izostaviti iz bilo koje vrste diskursa, ali i zašto bismo? To je bogatstvo našeg jezika, izuzev vulgarnih, pejorativnih izraza, ali i oni čine određenu čar. Za one koji ga koriste žargon ima vrijednost, te je potrebno učiniti da on i dalje „buja“.

11. Literatura

- Antoš, Antica. 1974. *Osnove lingvističke stilistike*. Zagreb: Školska knjiga.
- Brajković, Davorin, 2013. *Aktualni govor mladih* u *Metodički obzori* 8 (2013) 1, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
- Bugarski Ranko, 2006. *Žargon: lingvistička studija* u *Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 31 (1), 498-501
- Hamm, Josip. 1940. *Dvije tri o jeziku zagrebačkih srednjoškolaca*. u: *Nastavni vjesnik* 48/4, Zagreb, str. 233-247.
- Jozić, I. i Rakovac, A., 2007. *Tendencije u jezičnom izrazu mladih* u *Jezik i identitet*, Zagreb; Split, Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku
- Kovačević, Barbara, 2001. *Hrvatski žargon ili hrvatski žargoni?* u *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, knj. 27 (2001), str. 378 - 383
- Pepić, Ivana, 2008. *Na rubu jezika – žargon* u *Život i škola*, br. 20 (2/2008.), god. 56., str. 139. do 146.
- Sabljak, Tomislav, 2001. *Rječnik hrvatskoga žargona*, Zagreb, V.B.Z.
- Sabljak, Tomislav, 1981. *Rječnik šatrovačkog govora*, Zagreb, Globus
- Saračević, Narcis. 2007. *Rječnik sarajevskog žargona – prilog leksikografiji bosanskoga jezika*. Zenica: Vrijeme.
- Skelin, Anita, 2009. *Hrvatski sleng kao odraz identiteta mladih*, Zagreb, FFZG